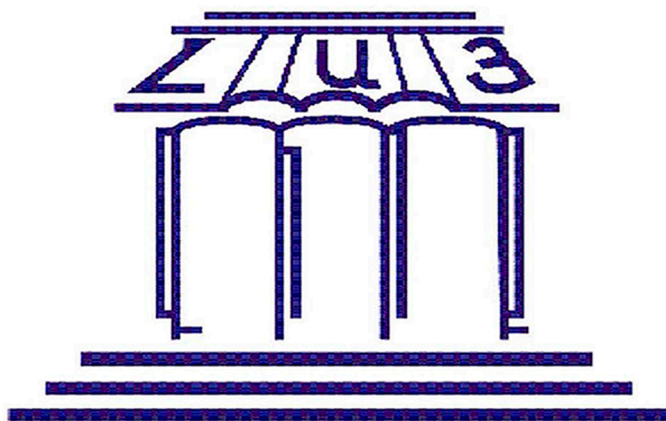

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

7366

Կ. Կ. Կ. ԱԳԻՏ-ԲԱԺՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Յ. Կ. Կ. Կ.

Պրոֆեսորներ Կարո Մանուկյան, Դավիթ

Կ. Կ. Կ. (Բ.)

14-ԻՊ. ԿՈՆՖԵՐԵՆՏԻԱՅԻ
ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ

„ԿՈՄՈՒՆԻՍՏ“ ՆԱՍԱԳՐԻ ԱՅՈՒՆԻՎԵՐՍԻՏԵՏԻ

3K172

12-11

12 FEB 2014

7366

14 NOV 2009

23 SEP 2006

Հ. Կ. Կ. Կ. Կ. ԱԳԻՏ-ԲԱԺՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Պրոլետարներ բոլոր յերկրների, միացե՛ք

ԱՌՁ

Դ-11

պր.

300
2516-ԲԱ

Ռ. Կ. Կ. (Բ.)

14-ՐԴ ԿՈՆՖԵՐԵՆՑԻԱՅԻ
ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ

12605

„ԿՈՄՈՒՆԻՍՏ“ ԱՄՍԱԳՐԻ № 1-Ի ՀԱՎԵԼՎԱԾ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՌԿԿ (Բ) 14-ՐԴ ԿՈՆՖԵՐԵՆՑԻԱՅԻ ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ

I. ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

1. Ընթացիկ մոմենտի յուրորինակությունն այն է, Վոր ինչպես միջազգային, այնպես էլ ներքին պայմաններն եականապես փոխվում են: Այդ բեկումն իր ամենաշխատիքը և ամենահիմնական գծերով հետևյալ փաստերին է հանգում. բացակայում է հեղափոխական վերելքը կենտրոնական Յեվրոպայում, մինչդեռ հեղափոխական շարժումը իմպերիալիզմի դեմ միաժամանակ է զարգանում գաղութներում և կախյալ յերկրներում և կապիտալիստական ռեժիմը վորոշ չափով և ժամանակավորապես կայունանում է. բավականաչափ արագ ենթանում ՍԽՀՄ տնտեսական աճումը և ամրանում է խորհրդային իշխանությունը. փոխվել են հարաբերությունները ՍԽՀՄ և կապիտալիստական աշխարհի միջև, վորոնք արտահայտություն են գտել «ճանաչումների» մեջ. ՍԽՀՄ ներսում, տնտեսական աճման հիմքերի վրա, տեղի յե ունեցել նոր պրոցեսների զարգացում, վորոնք նոր դժվարություններ են ստեղծում բանվորա-գյուղացիական բլոկի ամրապնդման համար:

2. Արևմուտքի խախուտացած կապիտալիզմը և Արևելքի զարգացող հեղափոխական շարժումը — մեր զարգացման այն ընդհանուր պայմաններն են, վորոնք մեր յերկրում աղիալիզմի շինարարության համար անհրաժեշտ արտաքին պայմաններ են ստեղծում: Սակայն այդ շինարարչությունը կարող է հաջող լինել միայն այն չափով, ինչ չափով կուսակցությունն է ուղիղ կերպով հաշվի առնում

ՏՐԵՍԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏՊԱՐԱՆ

Գրողական № 94դ. Պատ. № 4348. Տիրաժ 2000.

դասակարգային ուժերի փոխվող փոխհարաբերություններն ու, այդպիսով, նոր պայմաններում գյուղացիությունը ղեկավարելու կարողություն ե յերևան բերում:

3. Քաղաքացիական պատերազմը հաղթանակով վերջացավ, և մի շարք կապիտալիստական պետությունների կողմից ՍՍՀՄ դե-յուրե ճանաչելու հետևանքով, արտաքին առևտրական հարաբերություններ հաստատվեցին, քաղաքի և գյուղի միջև աճեց ապրանքաշրջանառություն, ու գների հարցը վճռական նշանակություն ստացավ. այս բոլորը միասին ստեղծեցին նոր փոխհարաբերություններ պրոլետարիատի ու գյուղացիության միջև և նոր հիմք բանվորների ու գյուղացիների միություն համար:

4. Կալվածատերերի հողերը գյուղացիության ձեռքն անցան և կալվածատիրական ստրկությունը վերացվեց. սրանք նվաճվեցին շնորհիվ հաղթանակող պրոլետարիատի ղեկավարության և նրա բլոկի՝ գյուղացիության հետ, սրանք առաջ բանվորա-գյուղացիական բլոկի հիմքն եյին. սակայն, վորպես այդ բլոկի ամրացման միջոց, դրանք ներկայումս սկսում են անբավարար դառնալ: Նույնպես և պրոլետարիատի ու գյուղացիության միջև կնքված զինվորական դաշինքը, վորին հիմք եր ծառայում կալվածատիրոջից նվաճած հողի պաշտպանությունը, ներկայումս, տվյալ պայմաններում, այսևս չի խաղում այն դերը, վորպիսին նա խաղում եր քաղաքացիական պատերազմի ժամանակ:

5. Գյուղացիությունն արտաքին շուկայի հետ կապող խաղաղ առևտրական հարաբերություններն ու ՍՍՀՄ տնտեսական աճումը հայտնաբերում և մերկացնում են պրոլետարիատի և գյուղացիության շահերի միջև գոյություն ունեցող վորոշ հակասություններ, վորոնք ընթանում են գների (մեկ կողմից ինդուստրիայի արտադրանքի, մյուս կողմից գյուղատնտեսության արտադրանքի) համար մղ-

վող պայքարի գծով: Սակայն այդ հակասություններն անհաշտելի չեն պրոլետարական պետության մեջ, յերբ ուղիղ կերպով են կիրառվում գների տնտեսական կարգավորման պետական ձեռնարկումները և յերբ պետությունն ամեն կերպ նպաստում ե գյուղացիության վորջ հիմնական մասսայի գյուղատնտեսության վերականգման գործին:

6. Բայց այդ հակասությունները գյուղում նշանակելի չափերով սրվում են նաև ռազմական կոմունիզմի մնացորդների հետևանքով. ինչպես տնտեսական, այնպես ել քաղաքական-վարչական պրակտիկայի ասպարիզում: Թագնված ագրարային գերենակչությունը (аграрное перенаселение) և տնայնագործական արդյունաբերությունը տուրքի յենթարկելը. վորով այդ գերենակչությունը սուր բնույթ ե ստանում, վոր թե միայն անդրադառնում են ամբողջ տնտեսության և արտադրական ուժերի զարգացման վրա, այլև դեգրեզություն են առաջ բերում գյուղի յերկու բևեռների մեջ, այսինքն կուլակային ունեվոր վերնախավի և չքավոր գյուղացիության վորոշ խավերի մեջ:

7. Գյուղացիական տնտեսությանը զարգացման հետևում են նրա նպատակահարմարեցումը, վորին ամեն կերպ նպաստում ե մեր կուսակցությունը: Այս և գյուղացիության արագորեն աճող կուլտուր-քաղաքական ակտիվությունը, հակասում են ռազմական կոմունիզմին նաև այն պատճառով, վոր այդ նպատակահարմարեցումը համապատասխան վարչական գործնական աշխատանք ել ե պահանջում. իսկ այդ աշխատանքը պետք ե հիմնված լինի խրատագույն որինապահության վրա, վորովհետև այդ որինապահություն ե միայն, վոր արտադրողին հնարավորություն ե տալիս վաղորոք հաշվի առնելու իր վճարելիք հարկերն ու պետական իշխանության այլ պահանջները:

8. Այսպիսի պայմաններում անհրաժեշտ ե նոր հա-

բաբերությունները հիման վրա և այդ նոր ստեղծվող հա-
բաբերություններից բխող նոր մեթոդներով՝ ամրապնդել
բանվորների և գյուղացիների դաշինքն ու պրոլետարիա-
տի դիկտատուրան, վորն անկարելի չե պատկերացնել ա-
ռանց այդ դաշինքին:

9. Տնտեսական քաղաքականության ասպարիզում ան-
հրաժեշտ է կառուցել չափ ազատել կաշկանդումներից
տնտեսական շրջանառությունը տնտեսության բոլոր ճյու-
ղերում՝ ի միջի այլոց նաև գյուղում: Այս բանը պետք է
տեղի ունենա, յեթե տնտեսական բարձունքներն արդեն
խակ պրոլետարիատի ձեռքին են և իրոք ամրացվում են:
Կապիտալիզմի տարրերը, վորոնք մոտակա տարիների ըն-
թացքում անխուսափելիորեն ուժեղանալու յեն, պետք է
հաղթահարվեն տնտեսական պայքարի միջոցով և գյուղա-
ցիության հիմնական մասսայի կոոպերացումով: Համեմա-
տաբար արագացած ապրանքաշրջանառության հետևան-
քով կաճի նաև կուտակման թափն ամբողջ ժողովրդական
տնտեսության մեջ ու կբարձրանա տնտեսության սոցիա-
լիստական տարրերի աստիճանաբար ուժեղացող բացար-
ձակ և հարաբերական աճումը:

10. Քաղաքացիական ասպարիզում կուսակցու-
թյան հիմնական դիրեկտիվը պետք է լինի՝ աշխուժացնել
խորհուրդներն ու բարելավել գյուղացիության պրոլետա-
րական ղեկավարութունն՝ իշխանության խորհրդային մար-
մինների միջոցով և համարձակ ու վճռական կերպով հե-
ղափոխական որինապահության գծին անցնելով ու վար-
չական-քաղաքական աշխատանքի ասպարիզում ռազմակ հե-
կոմունիզմի ֆազորդներն արմատախիլ անելով:

Ներկա պայմաններում միայն այս ճանապարհով կա-
րող ենք ամրապնդել պրոլետարիատի դիկտատուրան:

11. Կուսակցության բոլոր անդամները պարտավոր-
են հստակորեն ըմբռնել այսպիսի կուսակցական ընթաց-

քի (կուրսի) անվիճելի անհրաժեշտությունը: Կուսակցու-
թյան յուրաքանչյուր անդամի, յուրաքանչյուր տեղային
կազմակերպության, յուրաքանչյուր պատասխանատու կու-
սակցական աշխատողի աշխատանքը պետք է չափել նրա-
նով, թե վորպիսի հմտությամբ է անցնում նա այդ գծին,
վորը պրոլետարական քաղաքականության միակ ուղիդ
գիծն է ներկա պայմաններում:

1. ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՅԵՎ ԱՅՊ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Մեր կուսակցության ուղադրության կենտրոնում այժմ
կանգնած են գյուղի նկատմամբ պրոլետարիատի ուղիդ դե-
կավարություն կիրառելու խնդիրները: Պրոլետարիատի
ղեկավարությունը գյուղացիության նկատմամբ պրոլետա-
րական հեղափոխության հաղթանակից հետո կայանում է
թե պրոլետարական պետության հիմքերն (ամենից առաջ
տնտեսական հիմքերն) ամրացնելու կողմն ուղղված ընդ-
հանուր ուղիդ քաղաքական գիծ տանելու և թե պրոլետա-
րական հեղափոխության յուրաքանչյուր տվյալ շրջանում
այդ քաղաքական գծի կիրառման կոնկրետ միջոցներ ու
հնարներ ստեղծելու մեջ: Պրոլետարիատի դիկտատուրայի
իրականացման շրջանում այդ ղեկավարությունն անհրա-
ժեշտ է, վորպես մի ոգնություն, վոր ցույց է տալիս պրո-
լետարական պետությունն աշխատավորների ավելի հե-
տաֆնաց և պակաս կազմակերպված մասսա ներկայացնող
գյուղացիությունը, նրա տնտեսական, կուլտուրական և
քաղաքական աճման գործում: Բայց յերբ բանվորների
հետ միասին նաև գյուղացիությունն աստիճանաբար լծվի
պրոլետարական պետության վողջ շինարարությանը և միև-
նույն ժամանակ անպայման կիրառվի պրոլետարական դե-
կավարությունը, միայն այդ ժամանակ կապահովվի ինչ-
պես պրոլետարիական հանրապետության զարգացումն, այն-

պես ել ամենալայն գյուղացիական մասսաների հետզհետե ավելի մոտիկ և իրական հաղորդակցութիւնը փոշխորհրդային շինարարութեան և դրանով նաև սոցիալիզմին. իսկ առանց այդ հաղորդակցութեան անկարելի կլինի սոցիալիզմի վերջնական հաղթանակը:

Ներկա շրջանում (յերբ գոյութիւն ունի հեղափոխութեան բովում փորձված կուսակցական ընդհանուր վարքագիծ և կիրառվում են գյուղի տնտեսական դրութեան բարելավման հասունացած ձեռնարկումները) կարելիորագույն նշանակութիւն ունի պրոլետարական ղեկավարութեան հարցը, հետևապես նաև գյուղացիութիւնը սոցիալիստական շինարարութեանը հաղորդակից անելու հարցը:

Այժմյան պայմաններում բացառիկ մեծ նշանակութիւն ունի խորհուրդների, կոոպերացիայի, արհեստակցական միութիւնների և գործնական շինարարութեան բընույթ կրող այլ կազմակերպութիւնների աշխատանքի ծավալումը և բանվորական ու գյուղացիական մասսաներին ավելի մեծ չափերով դեպի այդ կազմակերպութիւնների աշխատանքը գրավելը: Բացի այդ, վճռականապես պետք է վերացնել նրանց աշխատանքին և նրանց ընտրովի մարմինների աշխատանքին սխալ կերպով միջամտելու (նշանակովիութեան, այսպես կոչված «հրամայելով դեկավարելու» և այլն) սովորութիւնը: Այս պահանջով, ներկա շրջանում, գլուղի պրոլետարական ղեկավարութեան հիմնական սեփողներ պետք է հանդիսանան հետևյալ ձեռնարկումները.

Ա.) Աշխուժացնել խորհուրդները (իսկ դրան գուզընթաց նաև կոոպերացիան, գյուղի փոքրկոմները և այլն), կուսակցութեան լավագույն գյուղական ուժերին ուղիղ կերպով և սխտեմատիկաբար դեպի խորհուրդների (և կոոպերացիայի) աշխատանք քաշելով, քաղաքից պատրաստված աշխատողներ ուղարկելու միջոցով նրանց ամեն էներգ

գորեղացնելով, ինչպես և խորհուրդային մարմիններին ու կոոպերատիվներին աշխատողների կազմը բարելավելու աշխատանքին իրոք զարկ տալով և դրան գուզընթաց խորհուրդներում ու նրանց գործկոմներում, կոոպերատիվներում և (գյուղի, գավառի, նահանգի, հանրապետութեան) այլ մարմիններում անկուսակցական գյուղացիներին ու գեղջկուհիներին լայն չափերով դեպի պատասխանատու աշխատանք քաշելով:

Բ.) Գլխավորապես գյուղացիական մեր յերկրի պայմաններին հարմար, ձկուն ու միաժամանակ պլանային պետական-տնտեսական ճանապարհով կարգավորել տնտեսական կյանքը (որինակ արդյունաբերական և գյուղատնտեսական արտադրանքների գների նկատմամբ). պետական ոգնութեան բոլոր միջոցներով և արդյունաբերական ու առևտրական մարմինների աշխատանքով նպաստել գյուղացիների բարձրացմանը և, մանավանդ, տնտեսական միավորմանը՝ կոոպերացիան ծավալման միջոցով, փորը (կոոպերացումը) պետական վարկին միացած՝ հիմնական պայմանն է գյուղացիական մասսաներին աստիճանաբար սոցիալիստական շինարարութեանը հաղորդակից անելու և պրոլետարական ղեկավարութիւնը գյուղում կիրառելու համար:

Գ.) Կիրառել որենսդրական և հարկային միջոցներ, ինչպես և համապատասխան ձեռնարկումներ տեղերում, փորոնց նպատակը պետք է լինի պաշտպանել գյուղատնտեսական պրոլետարիատի և չքավոր գյուղացիութեան շահերը, խտրով պահպանելով հեղափոխական որինապահութիւնը:

Դ.) Ծավալել կուլտուրական շինարարութիւնը գյուղում (դպրոցներ, գրադարաններ, խրճիթ-ընթերցարաններ և այլն), ուղիղ և լիակատար կերպով ոգտագործելով գոյութիւն ունեցող ուժերն, ապահովելով գյուղական ին-

տեղի գեներալի (ուսուցիչներ, գյուղատնտեսներ, բժիշկներ և այլն), նոր խորհրդային կադրերի իրոք լայն չափերով աճելը և անվերջ ամրացնելով բառարանների ու այլ գյուղական աշխատավորների արհեստակցական կազմակերպությունները:

Յե) Քաղաքական դաստիարակությունը կատարել գյուղում իրոք մասսայական տպագիր ու բանավոր պրոպագանդա ու ագիտացիա ծավալելու միջոցով, այսինքն տարածել զորքեր ու լրագրեր, այդ գործին կարելույն չափ ուժեղ մասնակցության կանչելով գյուղթղթակիցներին և գյուղացիական գրողներին (մանավանդ անհրաժեշտ է ամենագործոն ոժանդակությունը ցույց տալ գյուղթղթակցային շարժմանը, վորը ներկա մոմենտում կուսակցության կարևորագույն ոգնականն է խորհրդային, կոոպերատիվ և այլ մարմինների պակասությունների ու չարարկումների դեմ մղվող պայքարում, ինչպես և կուսակցական, խորհրդային և այլ որգանների գործնական աշխատանքի բարելավման խնդրում): սխտեմատիկ կերպով լրացնել գյուղի աշխատողների շարքերը պատրաստված պրոպագանդիստներով, ագիտատորներով և այլն:

Զ) Բատրակներին, չքավոր գյուղացիներին և միջակների լավագույն հեղափոխական մասին ավելի մեծ չափերով ներգրավել մեր կուսակցական կազմակերպությունների շարքերը, ինչպես և ծավալել գյուղում կոմյունիստիկության պիոներների կազմակերպությունների, գեղկուհիների ներկայացուցչական ժողովների աշխատանքը և այլն:

Գյուղի ղեկավարությունն այս բոլոր մեթոդներն ուղիղ գործադրելով, գյուղացիության պրոլետարական ղեկավարության այս բոլոր լծակներին հենվելով և միայն, ովք բանվոր դասակարգը, կոմունիստական կուսակցության կողմից ղեկավարվելով, կը կարողանա սխտեմատիկ

կերպով ամրացնել գյուղացիության վստահությունը դեպի պրոլետարիատի ղեկառնություն, իսկ դրանով կաճի ու կամրանա բանվոր դասակարգի դաշինքը գյուղացիության հետ՝ հանուն սոցիալիզմի հաղթանակի:

Յերբեք չի կարելի թագցնել, վոր գյուղացիության նկատմամբ պրոլետարական ղեկավարությունը միայն այն ժամանակ կլինի խորհրդային հեղափոխության ամենահետևողական և վճռական դասակարգ պրոլետարիատի իսկական ղեկավարություն, յերբ այդ ղեկավարությանն ուղղություն կտա կոմունիստական կուսակցությունն, իսկական արտահայտիչն այդ ամբողջ դասակարգի հիմնական ու իսկական շահերի և, միևնույն ժամանակ գյուղի ու քաղաքի բոլոր աշխատավորների շահերի՝ այն պայքարում, վոր նրանք մղում են միահամուռ ուժերով, մեր յերկիրն իրոք առաջավոր սոցիալիստական հանրապետություն դարձնելու համար:

Վորպես պրոլետարիատի ավանգարդ ու առաջնորդ, կոմունիստական կուսակցությունը պետք է միշտ բանվորական ու գյուղացիական մասսաների գլուխն անցած լինի, — ել չենք խոսում ընդհանուր քաղաքական գծի մասին, — նախաձեռնողի ու գլխավոր կազմակերպիչի դեր ստանձնելով հեղափոխական պրոլետարական ամբողջ գործնական շինարարության մեջ և հետզհետե բանվորական ու գյուղացիական մասսաներ ավելի գրավելով դեպի այդ աշխատանքը: Սա վերաբերվում է խորհրդային Հանրապետության տնտեսական, կուլտուրական, արհեստակցական և քաղաքական շինարարության բոլոր ասպարեզներին, հետևապես նաև խորհրդային, կոպերատիվ և այլ մարմինների թերություններին ու սխալների շտկման գործին, ինչպես և այդ մարմինների աշխատանքի մեջ բացահայտ կերպով տեղի ունեցող ու տակավին վոչ սակավաթիվ չարարկումների դեմ մղվող պայքարին:

Անուհետև այս բանը հատուկ պահանջներ ե առաջադրում ինչպես կուսակցության կազմին ու կազմակերպությանն, այնպես ել կոմունիստական կազմակերպությունների և կուսակցությանը հարող կազմակերպությունների կազմին ու կազմակերպությանն, այսինքն՝ կոմյունիստական ու պատանի պիոներների կազմակերպությանը, բանվորականների և գեղջկանների կազմակերպությանը, բանգյուղթղթակցային շարժմանը և այլն: Վերջապես դա, մանավանդ ներկա պայմաններում, գնալով ավելի ու ավելի մեծ պահանջներ ե առաջադրում ինչպես անմիջական կուսակցական գծով ընթացող ղեկավարության բարելավման խնդրում, այսինքն՝ այն դեպքում, յերբ բարձրագույն կուսակցական մարմինները ղեկավարություն են ցույց տալիս ստորին կուսակազմակերպություններին, այնպես ել կուսակցության կողմից խորհուրդներին, արհմիություններին, կոոպերացիային և այլ վոչ-կուսակցական կազմակերպություններին ցույց տրվող ղեկավարության գործում: Այս ամենից պարզվում ե, վոր անհրաժեշտ ե, մանավանդ ներկա պայմաններում, ամեն կերպ լավացնել կուսակցական աշխատանքի վորակը և, առաջին հերթին, կուսակցական ղեկավարության վորակը:

Այս բոլոր միջոցները մանավանդ անհրաժեշտ ե գործադրել ներկայումս գյուղի նկատմամբ և, հետևապես, առաջին հերթին մեր ստորին գյուղական կազմակերպությունների նկատմամբ: Այստեղ (գյուղում) ե գտնվում ներկայումս մեր կուսակցության համար հատուկ դժվարություններ կայացնող խնդիրը, քանի վոր այստեղ ավելի թույլ և քաղաքականապես պակաս պատրաստված են մեր կազմակերպություններն ու կուսակցական աշխատողները և քանի վոր ներկա պայմաններում այստեղ անպայման անհրաժեշտ ե վճռական փոխօրհանություններ մտցնել խորհուրդներին, կոոպերացիային, գյուղփոխորդականներին և գյուղ-

ղի այլ վոչ-կուսակցական կազմակերպությունների կուսակցական ղեկավարության մեթոդների մեջ՝ վերը ցույց տված ուղղությամբ:

Այստեղից բխում ե այն, վոր վողջ կուսակցությունն անհրաժեշտաբար պետք ե առանձնապես լուրջ և ուշադիր վերսբերված ցույց տա մեր գյուղական կուսակցական կազմակերպությունների աշխատանքը բարելավելու և մեր գյուղական կուսակազմակերպությունների քաղաքական դաստիարակություն ու ժեղացնելու և նրանց (կազմակերպությունների) կազմը լավացնելու ու թարմացնելու գործին:

Մրան գուզընթաց անհրաժեշտ ե ավելի մեծ ուշադրություն դարձնել կուսակցական կազմակերպությունների, խորհուրդների և արհեստակցական միությունների աշխատանքի վրա արդյունաբերական շրջաններում, աշխատելով այնպես անել, վոր այստեղ ևս պահպանվի համապատասխան մարմինների ընտրովիությունը (թույլ չտալ, վոր տեղի ունենան նշանակովիության և ընտրողների վզին թեկնածուներ փաթաթելու դեպքեր և այլն): Միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ ե կուսակցության կուսակցական - դաստիարակչական և կազմակերպչական աշխատանքն ավելի ծավալել, ինչպես և բանվորներին ավելի մեծ չափերով ներգրավել դեպի խորհրդային շինարարություն և մանավորապես, դեպի արտադրության կազմակերպման բարելավման ու աշխատանքի արտադրականության բարձրացման աշխատանքը: Ընդամին պետք ե ավելի մեծ ուշադրություն դարձնել ստորին կուսակցական կազմակերպությունների աշխատանքին՝ գործարաններում ու ֆաբրիկաներում և առաջին հերթին, ավելի ևս ուժեղացնել ուշադրությունը դեպի խոշոր ձեռնարկների համբարական բջիջների աշխատանքը:

Այս ամենից յեկնելով, ընդունել, վոր կուսակցական ղեկավարության կարևորագույն խնդիրները ներկայումս հետևյալներն են.

Խոստովանողների, կոոպերացիայի, արհեստակցական միությունների յեվ պրոլետարական հասարակացության կազմակերպությունների գործունեության ասպարհում:

1. Շարունակել խորհուրդների աշխուժացման միջոցների կիրառումը, վորոնք հիմնականում նախագծված են կենտկոմի հոկտեմբերյան պլենումում և համակուսակցական ու խորհրդային մարմինների վորոշումների մեջ: Ընդ սմին հատուկ ուշադրություն դարձնել խորհուրդների կազմակերպման և աշխուժացման խնդիրների վրա ծայրագավառներում ազգային հանրապետությունների ու շրջանների մեջ:

2. Վերականգնել և հաստատուն հիմքերի վրա դնել խորհուրդների արհմիությունների, կոոպերացիայի և այլ մարմինների կոմունիստական ֆրակցիաների աշխատանքն, այդ ֆրակցիաները համարելով որգաններ, վորոնք պարտավոր են կիրառել կուսակցական ղեկավարությունն այդ կազմակերպությունների նկատմամբ. սակայն պետք է այնպես վարվել, վոր հիշյալ ֆրակցիաները յերբեք չփոխարինեն խորհուրդների (կոոպերացիայի և այլն) համապատասխան մարմիններին: Ամեն կերպ պետք է նպաստել անկուսակցական բանվորներին, գյուղացիներին և առհասարակ Խորհրդային իշխանությունը նվիրված անկուսակցական աշխատողներին այդ մարմինների աշխատանքին և մասնավորապես, ընտրովի մարմինների աշխատանքին յծելու գործին:

Այս պատճառով անհրաժեշտ է, վոր կենտկոմը լրացուցիչ ցուցումներ մշակե արտակուսակցական կազմակերպություններում ներկա պայմաններում կոմունիստական ֆրակցիաների կատարելիք աշխատանքների մասին:

3. Խորհրդային մարմինների կուսակցական ղեկավարության ավելի ճկունություն ու սխտեյանություն հաղորդելու նպատակով, անհրաժեշտ է (ընտրողականության սկզբունքն անխախտ պահպանելու պայմանով) ու-

ժեղացնել ղեկավար կուսակցական և խորհրդային մարմինների անձնական պերսոնալի կապն, որինակ նահանգական կոմիտեյի բյուրոյի քարտուղարին և մի քանի անդամներին նահանգական գործկոմի նախագահության մեջ մտցնելով, նախագահական գործկոմի նախագահին նահանգական կոմիտեյի բյուրոյի կազմի մեջ մտցնելով, նույնն անելով նաև գավառներում և այլն:

4. Արհմիությունների աշխատանքի ղեկավարության ժամանակ յեղակետ ընդունել Համամիութենական Արհմիութնի միութենական համագումարների վորոշումները, գործնական աշխատանքի ասպարիզից դուրս քշելով գրծծիրեն միջամտելու և խնամակալելու առանձին ղեկավարներ:

Ի լրացում այս բանի, անհրաժեշտ է համարվում կենտկոմի կողմից կուսամարմինների և արհմիությունների փոխհարաբերությունների մասին ավելի մանրամասն ցուցումներ տալ:

5. Առանձնապես մեծ նշանակություն տալով աշխատանքի արտադրականության բարձրացման և արդյունագործության կազմակերպման ասպարեզում կազմակերպության ու աշխատանքի ուղիղ կարգ սահմանելու համար արտադրական խորհրդակցությունների կատարած աշխատանքին, անհրաժեշտ է համարվում, վոր այդ խորհրդակցությունները, խմբակներն ու կոնֆերենցիաները (տրեսակական տրեստներում) կազմակերպեն արհմիությունները, տնտեսական մարմինների հետ համաձայնության գալով. իսկ կուսակցական կազմակերպությունները պարտավոր են նպաստել դրան և իրենց վրա վերցնել ընդհանուր ղեկավարությունը:

6. Նորից մատնանշել բանվորական ակումբների աշխատանքի հսկայական նշանակությունը. նպատակահարմար համարել, վոր նրանք գոյություն ունենան արհմիություններին և նրանց որգաններին կից, գտնվելով կուսակցա-

կան կազմակերպությունների գաղափարական ղեկավարության տակ, ակումբների աշխատանքին ամենամոտիկ մասնակցությունը պետք է ունենան Լուսժողովմատի քաղ-լուսմարմինները:

7. Անհրաժեշտ է բացառիկ մեծ ուշադրություն դարձնել բանգյուղթղթակցային շարժման վրա: Այդ գործի լիակատար կուսակցական ղեկավարությունը պահպանելով, այնուամենայնիվ նպատակահարմար համարել, վոր այդ կազմակերպություններն ամենից առաջ ստեղծվին համապատասխան բանվորական և գյուղացիական թերթերին ու ժուրնալներին կից. ընդամին ունալ միջոցներ ձեռք առնել բարելավելու դրանց խմբագրական կազմը: Դրան զուգընթաց, ավելի մեծ ուշադրություն դարձնել պատիւրագրերի ղեկավարությանը, վորոնք արդեն հսկայական նշանակություն են ստացել:

8. Արձանագրելով պրոլետարական հասարակայնության աճման փաստը, դրա հետ միասին նաև գանազան կամավոր կազմակերպությունների թվի ավելանալն, ընդգծել, վոր անհրաժեշտ է, վորպեսզի նրանք սերտորեն կապվեն խորհուրդների և համապատասխան խորհրդային մարմին-ների վողջ աշխատանքի հետ: Միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ է վճառականորեն պայքարել այդ կազմակերպությունների համար ամեն տեսակի հարկադրական և կիսահարկադրական միջոցներով անդամներ (գյուղացի, բանվոր և ծառայող՝ թե կուսակցական, թե անկուսակցական) ճարելու դեմ:

9. Գյուղում (ինչպես և գավառում ու նահանգում, գոնե այն աշխատողների նկատմամբ, վորոնք իրենց աշխատանքով պետք է վոր ավելի կապված լինեն գյուղի հետ) կուսակցական ղեկավարությունն ուղիղ հիմքերի վրա դնելու կարևորագույն պայմաններից մեկն էլ ներկա մոմենտում այն է, վոր պետք է պերսոնալ մշտական կապ

հաստատել համեմատաբար գործոն անկուսակցական գյուղացիների հետ, ինչպես և նպատակ նրանց (առաջագեմ գյուղացիներին) քաղաքական զարգացմանը, հասարակական աշխատանքի լծելու գործին և այլն:

10. Տեղային կուսակցական կազմակերպությունները պարտավոր են կարելույն չափ ժողով կերպով մասնակցել յերկրային գործառնների աշխատանքին ու կյանքին վողթե միայն նրանց փոփոխական կազմը զորակոչելու ժամանակ. այլև մեկ զորակոչից մինչև մյուս զորակոչը տեղի ժամանակամիջոցներում:

Հատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել տեղային վարժակայանների, գյուղի զինվորա-քաղաքական աշխատանքի այդ կենտրոնների կազմակերպման ու կահավորման վրա, ինչպես և նրանց աշխատողների ընտրության վրա: Տեղային կազմակերպությունները պետք է ապահովեն կուսակցականների ժամանակին զորակոչի ներկայանալու և այդ գործին լիովին անձնատրվելու հնարավորությունը:

11. Շարունակել ինչպես կուսակցական, այնպես էլ անկուսակցական բանվորների և բանվորուհիների, գյուղացիների և գեղջկուհիների առաջ քաշելը՝ խորհուրդներում, տնտեսական մարմիններում, արհմիություններում և կոոպերացիայում աշխատելու համար. առաջ քաշվող աշխատողներին տալ համապատասխան նախնական պատրաստություն այն աշխատանքի համար, վորին նրանք կանչվելու յեն: Մասնավորապես մասնանշել, վոր ազգային փոքրամասնություններին պատկանող բանվորներից ու գյուղացիներից բավարար թվով նոր աշխատողներ առաջ չեն քաշվում:

12. Կուսակցական ուժերի բաշխման գործին, վոր վողջ-կուսակցական կազմակերպությունների ու հիմնարկ-ների կուսակցական ղեկավարության կարեւորագույն

կողմն ե, առաջիկայում ևս անհրաժեշտ է առավելագույն ուշադրութիւն նվիրել, ընդամին ղեկավար կուսակցական ուժերին դեպի խորհրդային, տնտեսական, կոոպերատիվ, արհմիութենական և այլ աշխատանքների հիմնական հանգուցակետեր ուղարկելը նպատակ դնելով:

Միևնույն ժամանակ վերջնականապես դադարեցնել աշխատողներին հաճախակի կերպով մեկ աշխատանքից մյուս աշխատանքի փոխադրելը, վորը խախտում է ընտրողականութեան սկզբունքը և բավական չափ հնարավորութիւն չի տալիս նրանց ծանոթանալու տեղական բանվորական ու գյուղացիական մասսաների պահանջներին: Այս բանը նկատի առնելով, կուսակցական կոմիտեները պարտավոր են ավելի ճշգրիտ վորոշել, թե պետական և զանազան տնտեսական ապարատներում, վոր հիմնական պոստերը պետք է ամենից ավելի ապահովված լինեն լավագույն կուսակցական ուժերով:

13. Ներկա շրջանի կարևորագույն խնդիրն է — ուժեղացնել և լավացնել խորհրդային շինարարութեան և մանավանդ տնտեսական աշխատանքի, մանկավարժութեան ու կոոպերացիայի բոլոր ասպարեզների համար մասնագետ աշխատողների (իւձպես կուսակցական, այնպես ել անկուսակցական) կադրերի պատրաստումն ու վերապարաստումը: Ընդամին ավելի ուղիղ հաշվառման պիտի յենթարկել, թե՛ գյուղը քանի կոոպերատորի, ուսուցչի, հողաշինարարի, գյուղատնտեսի և բուժական պերսոնալի կարիք ունի: Մասնավորապես անհրաժեշտ է համարվում ուժեղացնել գյուղական աշխատանքի զանազան ասպարեզների պրակտիկ-աշխատողների պատրաստումն ու վերապատրաստումը՝ մանավանդ ազգային հանրապետութիւններում և շրջաններում:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ

1. Կուսակցական մասսաների և կուսակցութեան հարող պրոլետարական խավերի գաղափարական բոլշևիկական դաստիարակութեան աշխատանքն ու ժեղացնելու նպատակով՝ շարունակել բարգաւաճիչ պրոպագանդան մանրբուրժուական թեքումների (մասնավորապես տրոցկիզմի) քաղաքական փնտսակարութեան ու վտանգավորութեան մասին, միաժամանակ քննադատելով լենինիզմի եյուլթյան հասարակացրած (упрощенное) շալադրութիւնը: Հատուկ ուշադրութիւն դարձնել մամուլի (մասնավորապես գյուղացիական մամուլի) և հրատարակչութիւնների աշխատանքի կուսակցական ղեկավարութեան վրա:

2. Ընդունել, վոր իբրև «Պրավդայի» լրացում մարտական ղեկավար կուսակցական որգանի («Բոլշևիկ» ժուրնալի) ստեղծման գաղափարը լիովին ադարացրեց իրեն, և կուսակցութիւնը պարտավոր է ամեն կերպ նպաստել «Բոլշևիկ»-ին, վորպես լենինիզմի հաստատամիտ ղեկավար որգանի հետագա ամրապնդմանը: Պետք է ստեղծել նաև կոմյերիտմիութեան ղեկավար որգան — կոմյերիտական կադրերի համար: «Դերեվենսկի կոմունիստ» ժուրնալը պետք է համապատասխան որգան դառնա գյուղի կուսակցական կադրերի համար, վորոնք լայնորեն պիտի աշխատակցեն այդ ժուրնալին: Բացի այդ, նպատակահարմար համարել «Բոլշևիկ» ժուրնալին կից, անհրաժեշտութեան դեպքում, կուսակցութեան աշխատանքի կարևորագույն հարցերին նվիրված դիսկուսիոն ժողովածուների հրատարակումը:

3. Դեպի կուսակցութեան բոլոր տեսակի աշխատանքները զրավել առավելագույն թվով կուսակցութեան անդամներ ու թեկնածուներ և կուսակցական կարգապահութեան ամրապնդման զուգընթաց, վորն անհրաժեշտ է մտ-

նազանդ այժմ, յերբ կուսակցութեան մեջ նշանակելի թվով նոր անդամներ են ընդունվել, խստիվ պահպանել կուսակցական մարմինների ընտրողականութեան կարգը, վճռականապես պայքարելով բոլորողորտիզմի արտահայտութիւնների դեմ կուսակցական աշխատանքի ասպարիզում, կուսակցական մարմինների առողջ ըննադատութեան վերացման փորձերի դեմ և առհասարակ ներկուսակցական գեթոկրատիայի մեթոդների խախտման դեմ:

4. Կուսակցական ղեկավար մարմինների կարևորագույն գործը համարել ընդունված կուսակցական վորուշումների կատարման ստուգումը, վորը պետք է կատարվի ի հաշիվ չափազանց մեծ թիվ կազմող նոր պլանների ու գեկլարացիոն վորուշումների:

5. Մեծագույն ուշադրութեամբ նվիրել ստորին կուսակցական կազմակերպութիւնների անմիջական կենդանի ղեկավարութեանը: Այդ բանը կատարել տեղերը մեկնելու, հրահանգչական ապարատը լավ կազմակերպելու, մամուլի աշխատանքն ավելի լավ հիմքերի վրա դնելու և այլ միջոցներով: Միաժամանակ, ինչպես հենտկումը, այնպես էլ տեղական կոմիտեները, պարտավոր են միջոցներ ձեռք առնել ու հիմնավորապես կրճատել ձեռնարկ հաշվետվութիւնը, իսկական կրճատման յենթարկել տեղերն ուղարկվող շրջաբերականների ու խեղիսների քանակը և կրճատել գրավոր ինֆորմացիա, վրճակազրութիւն և այլն ներկայացնելու պահանջը:

6. Համապատասխան կազմակերպութիւնների ու հիմնարկների աշխատանքի համար ավելի մեծ պատասխանատվութիւն դնել ինչպես այդ հիմնարկների ղեկավար մարմինների, այնպես էլ այն անհատ կոմունիստների վրա, վորոնք այնտեղ աշխատում են, վերացնելով ավելորդ հանձնաժողովները, պակասեցնելով և իրոք անհրաժեշտ քանակի հասցնելով նիստերի թիվն ու վոչ մի գեպուլում

թույլ չտալով, վոր կուսակցական կոմիտեյի ղեկավարութիւնը փոխարինվի այս կամ այն մշտական կուսակցական հանձնաժողովի ու խորհրդակցութեան ղեկավարութեամբ:

7. Ձեռք առնել վճռական միջոցներ առանձին ընկերներին աշխատանքով չափից դուրս ծանրաբեռնելու և միաժամանակ մի քանի պաշտոն վարելու դեմ, համապատասխան ձևով առաջ քաշելով նոր աշխատողներ, մանավանդ բանվորների և գյուղացիների շարքերից: Կուսակցութեան շարքային անդամների նկատմամբ կենսագործել այն վորուշումը: վոր նրանք շաբաթվա մեջ պետք է ունենան վոչ պակաս, քան յերկու ազատ յերեկո և, բացի այդ՝ միանգամայն ազատ մի որ:

8. Բանվորական շրջաններում հատուկ ուշադրութեամբ դարձնել համքարական բլիշների և ստորին կուսկազմակերպութիւնների ղեկավարութեան վրա՝ ֆարքիկաներում և գործարաններում, նրանց աշխատանքը կապելով ամբողջ ձեռնարկի բլիշի կուսակցական աշխատանքի հետ: Անհրաժեշտ համարել, վոր հենտկումը լրացուցիչ ցուցումներ տա համքարական բլիշների աշխատանքների մասին, նրանց վերջին տարվա աշխատանքի փորձը նկատի առնելով:

9. Արձանագրելով, վոր խորհրդային և բարձրագույն դպրոցների բլիշների աշխատանքի բարձրացման համար կուսակցական կազմակերպութիւնների արածը դեռ ևս հեռու յե բավարար լինելուց, պարտավորեցնել տեղական կուսակցական կոմիտեներին, վոր այդ գործին ավելի մեծ ուշադրութեամբ նվիրեն, ընդսմին նկատի առնելով այն, վոր խորհուրդների աշխուժացման խնդիրների հետևանքով աճում է այդ կազմակերպութիւնների աշխատանքի կարևորութիւնը:

10. Բոլոր կուսակցական կազմակերպութիւնները

պարտավոր են ավելի ուշադրութիւն դարձնել բանվորուհիներին և գեղջկուհիներին ներկայացուցչական ժողովներին աշխատանքի վրա, մանավանդ նկատի ունենալով այն հանգամանքը, վոր խորհուրդներում, կոոպերատիվներում, արհմիութիւններում և այլ կազմակերպութիւններում պետք է ավելի մեծ թվով բանվորուհիներ ու գեղջկուհիներ քաշել դեպի պատասխանատու պոստերը՝ միևնույն ժամանակ պետք է հիշել, վոր սա վոչ թէ միայն բանվորուհիների ու գեղջկուհիների բաժինների գործն է, այլ և ամբողջ կուսակցութիւնը։

11. Ընդունելով, վոր կազմակերպութիւնների համակուսակցական ստուգումներն ու զտումները բացառիկ միջոցներ են, առաջիկայում անհրաժեշտ է ավելի մեծ ուշադրութիւն դարձնել կուսակցութեան անհաստատամիտ, քայքայված և կուսակցութիւնը վարկաբեկող տարրերից կազմակերպութիւններն ամենորոյա և սխառմատիկ աշխատանքով մաքրելու խնդրի վրա։

12. Հավանութիւն հայտնել կենտկոմի և ԿԿՀ վորոշմանն այն միջոցների մասին, վորոնցով ուժեղացվում է կոմունիստների ռեալ պատասխանատվութիւնը՝ այն զանցանքների համար, վոր կատարում են նրանք խորհրդային կամ այլ հասարակական աշխատանքի ասպարիզում։

II. Կուսակցութեան գլուղական կազմակերպութիւնների ամբողջական միջոցները

Կուսակցութեան աշխատանքը գլուղում կարելի չէ լավացնել միայն այն դեպքում, յետե ամբողջի կուսակցութեան գլուղական կազմակերպութիւնների կազմը, ուժեղացվի սրանց աշխատանքը, լրջորեն բարելավվի դեկավարութիւնը և առհասարակ ուժեղացվի վողջ կուսակցութեան ոգնութիւնը՝ գլուղական կազմակերպութիւններին։ Այս ամենն առանձնապէս անհրաժեշտ է անել ներ-

կայումս հետեյալ պատճառներով. կուսակցական կազմակերպութիւնները գլուղում դեռ ևս ծայր աստիճան թույլ են, այդ կազմակերպութիւնների կազմը վերջին տարիների ընթացքում քիչ է թարմացվել և վորոշ դեպքերում վորոշ զտման է կարոտ, ներկա պայմաններում առաջինից ավելի քաղաքական և գործնական պատրաստութիւն է պահանջվում։

Այս ամենից յենելով, անհրաժեշտ է համարվում կուսակցութեան գլուղական կազմակերպութիւնների ամբողջական համար ձեռք առնել հետեյալ միջոցները.

1. Լրացնել և թարմացնել կուսակցութեան գլուղական կազմակերպութիւնների կազմը, սակավազոր գլուղացիութեան առաջագեծ — հեղափոխական տարրերին (մասնավորապէս ներկայացուցչական ժողովների շկուան անցած գեղջկուհիներին), ինչպէս և բատրակներին ու միջակ գլուղացիների լավագույն մասին դեպի կուսակցութիւն զրավելու աշխատանքն՝ ավելի յեռանդուն դարձնելով։

2. Գլուղի կուսակցական կազմակերպութիւնների ամբողջական համար, առանձնապէս մեծ նշանակութիւն պետք է ունենա կոմյերիտական գլուղական ակտիվի քաղաքական դատարարակութեան և գործնական պատրաստման ուժեղացումը և այդ ակտիվի քաղաքականապէս պատրաստված մասն ամբողջապէս դեպի կուսակցութիւն զրավելու համար ձեռք առնվող իրական միջոցները։

3. Միաժամանակ անհրաժեշտ է համարվում մասնակի ստուգում կատարել այն վոլոստային (ինչպէս և գավառային) կուսակցական կազմակերպութիւնների մեջ, վորոնց կազմերում կան քայքայված և կուսակցութիւնից կտրված տարրեր, վորոնք վարկաբեկում են կուսակցութիւնը գլուղացիութեան աչքում։ Գլուղական կուսակցական կազմակերպութիւնների այս ստուգմանը մասնակցելու պետք

ե կանչել անկուսակցական գյուղացիներին, և, բացի այդ, պետք է իրոք պատասխանատու կուսակցական աշխատողներ գյուղ ուղարկել: Անհրաժեշտ է, վոր կենսկոմը լրացուցիչ ցուցումներ տա գյուղական բջիջների ստուգում կատարելու մասին:

4. Գյուղական կազմակերպությունների կուլտուրատիարակչական աշխատանքը բարձրացնելու նպատակով անհրաժեշտ է համարվում գործուղել վոչ-պոկաս, քան 3.000 պրոպագանդիստ և դրանց պատրաստումն մինչև սեպտեմբերի 1-ն ավարտելու համար՝ ձեռք առնել անհրաժեշտ միջոցները (ի միջի այլոց այդ նպատակով ոգտագործելով խորհրդային-կուսակցական և կոմունիստական բարձրագույն դպրոցների համեմատաբար լավ պատրաստված ունկնդիրներին):

5. Կուսակցությունների գաղափարական կոմիտեների հրահանգչական կազմն ուժեղացնելու նպատակով, նույն ժամկետին (մինչև սեպտեմբերի 1-ը) խոշորագույն կուսակցական կազմակերպություններից գործուղել վոչ-պոկաս, քան հազար կուսակցական աշխատող, Արձանագրել, վոր 14-րդ կուսկոնֆերենցիան ուղիղ է համարում Մոսկվայի վերջին կուսակցական կոնֆերենցիայի վորոշումը, վորով վերջինս գտնում է, վոր պետք է ուժեղացնել գաղափարները Մոսկվայի մայրաքաղաքային կազմակերպության զկուլան անցած պատասխանատու աշխատողներով:

6. Գյուղ ուղարկվող աշխատողների կազմը պետք է ուշի ուշով ստուգել: Վճռականապես կրճատել ժամանակավոր գործուղումների թիվը:

Մեծ նշանակություն ունի այնպիսի աշխատողները գյուղ ուղարկելը, վորոնք ինքնաբերաբար են այդպիսի ցանկություն հայտնում: Այս պատճառով մասնավոր և կուսակցական ժողովներում անհրաժեշտ է համապատասխան ազդեցություն մղել՝ դեպի գյուղ կամավոր աշխատող-

ներ ուղարկելու համար: Շեֆական ընկերությունների հատուկ ուղադրությունը հրավիրել գյուղի համար աշխատողներ (մասնավորապես կամավոր աշխատողներ) պատրաստելու խնդրի վրա:

7. Հավանություն հայտնել կենսկոմի համապատասխան վորոշումների հիման վրա բանվորական շեֆային ընկերությունների աշխատանքը ծավալելու գործում խոշոր պրոլետարական կազմակերպությունների (Լենինգրադ, Մոսկվա, Տուլա) հանդես բերած նախաձեռնությունը: Դրա հետ միասին, նկատի ունենալով շեֆային աշխատանքի միանգամայն սխալ և ուղղակի անթույլատրելի ձևերի գործադրումը (թեթևամիտ քաղաքական և հակակրոնական պրոպագանդան, շեֆային գործուղմանը զվարճություններ զուգակցելը և այլն), վոր քանիցս արձանագրվել է,— պարտավորացնել տեղական կուսակցական կոմիտեներին, վոր վճռականապես կռվեն այդ յերևույթների դեմ, նման շեֆական կազմակերպություններին զրկելով գյուղում ինքնուրույն շեֆական աշխատանք կատարելու իրավունքից:

Անհրաժեշտ է, վոր Հանրապետության Քաղվարչությունը (Պուր) հատուկ աշխատանք կատարի այս տարի իրենց ծառայությունն ավարտող ու գյուղ վերադարձող կարմիր-բանակայինների մեջ և, գյուղում կատարելիք կուսակցական աշխատանքի խնդիրները նկատի ունենալով, համապատասխան պատրաստություն տա նրանց:

8. Բանվորուհիների և գեղջկուհիների բաժինների գյուղում կատարվող աշխատանքի նկատմամբ անհրաժեշտ է գյուղի աշխատավորուհիների տնտեսական դրություն անմիջական բարելավման և գեղջկուհիներին դեպի խորհուրդները, կոոպերացիան, գյուղփոխոգկոմները և այլն քաշելու առաջարկում ավելի մեծ ուղադրություն դարձնել այդ կազմակերպությունների քաղաքական աշխատանքը

գեղջկուհիների գործնական պահանջների հետ շաղկապելու վրա:

9. Ի փոփոխումն կուսակցութեան կանոնադրութեան, ներկա պայմաններում նպատակահարմար ե համարվում, վոր վոլոստային կուսակցական կոմիտեների ընտրութիւնները կատարվեն վոչ թե յերեք ամիսը մեկ անգամ, այլ վեց ամիսը մեկ անգամ: Այս վորոշումը ներկայացնել հերթական կուսակցական համագումարին ի հաստատութիւն:

III կուսակցութեան կազմի բարելավումը յեւ կուսակցութեան անման կանոնավորումը

Այս մի տարվա ընթացքում, կուսակցութեան 13-րդ համագումարից հետո, կուսակցութիւնը շարունակել ե աճել ընդհանուր առմամբ բնականոն կերպով և, գլխավորապէս, ի հաշիվ բանվորների: Սակայն, արձանագրելով այն փաստը, վոր մինչև որս դեռևս իրագործված չի 13-րդ կուս. համագումարի հիմնական վորոշումը կուսակցութեան կազմի կարգավորման մասին, այսինքն այն մասին, վոր մեր կուսակցութեան մեջ պետք ե վոչ պակաս, քան 50 տոկոս անմիջապէս արդյունաբերութեան մեջ զբաղված բանվորներ լինեն, — կոնֆերենցիան ընդունում ե, վոր 13-րդ կուսհամագումարի այդ վորոշումը հետագայում ևս պետք ե հիմնական ղեկավար ցուցմունքը լինի կուսակցութեան աճման կարգավորման գործում:

Դրա հետ միասին, ինչպէս ասվեց, անհրաժեշտ ե լրացնել գյուղական կուսակցական կազմակերպութիւնների կազմն ի հաշիվ գյուղի լավագոյն և հեղափոխականորեն կայուն ու քաղաքականապէս պատրաստված աշխատավորների, ինչպէս և բատրակների ու չքավորների և միջակների այն մասի, վորը կուսակցութեանն ամենից մոտ ե կանգնած: Հիշեցնել կուսակցական կազմակերպութիւն-

ներին նաև այն, վոր անհրաժեշտ ե խստիվ ղեկավարվել 13-րդ համագումարի վորոշմամբ՝ ծառայողներին և քնտրիկներին կուսակցութեան մեջ ընդունելու մասին, ընդունելու ժամանակ կատարելով թե սահմանված, ձեական պահանջները և թե համագումարի վորոշման մեջ մատնանշված պահանջներն այն մասին, թե կուսակցութեան մարմիններին: Ընդհանրապէս կուսակցութեան հետագա աճման հարցում անհրաժեշտ ե ղեկավարվել այն սկզբունքով, վոր անհրաժեշտ ե պահպանել կուսակցութիւնը, վորպէս պրոլետարիատի իսկական կոմունիստական ավանգարդ և այդ պատճառով ներկա պայմաններում ավելի մեծ ուշադրութիւն դարձնել կուսակցութեան կազմի վորակը լավացնելու վրա, համապատասխան պահանջներ առաջադրելով այն բոլոր անդամներին, վորոնք նոր են մտնում կուսակցութեան մեջ:

Այս բանը նկատի ունենալով, ընդունել, վոր

1. Յերբ կուսակցութեան թեկնածու յեն մտնում անմիջապէս արդյունագործութեան մեջ զբաղված արդյունաբերական բանվորները, բավական ե միամյա կուսակցական ստաժ ունեցող յերկու կուսակցականի յերկու հանձնարարական: Անհրաժեշտ ե համարվում պահպանել սովորութիւնը դարձած այն կարգը, վորի համաձայն կուսակցութեան մեջ մտնել ցանկացողների թեկնածութիւնը քննութեան ե առնվում բլիշների գոնբաց նիստերում: Այս վորոշումը ներկայացնել հերթական կուսակցական համագումարին ի հաստատութիւն:

2. Բատրակներից, հողագործ-գյուղացիներից և բանվորներից ու գյուղացիներից յերած կարմիր բանակայինների կուսակցութեան մեջ մտնելու գործը դուրսացնելու անհրաժեշտ ե համարվում կրճատել հանձնա-

ըարողները թիվը և նրանց ստաժը -- յերկամյա կուսակցական ստաժ ունեցող յերկու անդամի հանձնարարականով բավարարվելով. բացի այդ՝ անհրաժեշտ և համարվում, վոր այդ կատեգորիային պատկանող կուսակցության նոր թեկնածուների հաստատելը նահանգական կոմիտեյի փոխարեն գավկոմներին (և շրջկոմներին -- ОКРУЖКОМ) հանձնվի: Պարտավորացնել գյուղի տեղային ղեկավար կուսամարմիններին, վոր կուսակցական աշխատողներ գործուղեն այն վայրերը, վորտեղ կա գյուղացիների և բաղրակների հոսանք դեպի կուսակցությունը, բայց չկան հանձնարարելու իրավունք ունեցող կուսակցության անդամներ. գործուղվողները պետք է ծանոթանան կուսակցության մեջ մտնելու ցանկություն հայտնած գյուղացիների հետ և համապատասխան դեպքերում անհրաժեշտ կուսակցական հանձնարարականներ տան նրանց:

3. Ուժեղացնել պայքարը կուսակցության մեջ մտնելու մասին տրված հայտարարությունները (մասնավորապես գյուղացիներին) ընկելու ժամանակ յերևան բերվող քաջըզուկների դեմ, ինչպես և թեկնածուներին կուսակցության անդամ փոխադրելու գործի անթույլատրելի ձգձգման դեմ:

4. Անպայման դադարեցնել թե քաղաքում և թե գյուղում կուսակցության մեջ մասսայաբար նոր անդամներ ներգրավելու կամպանիաները:

5. Թույլ չտալ տեղային կուսակցական կազմակերպություններին, վոր կուսակցության մեջ նոր անդամներ ընդունելիս, նախապես սահմանեն ընդունման րազմերստկայի կարգ կամ տոկոսային փոխհարաբերություններ՝ ընդունվողների առանձին կատեգորիաների միջև:

6. Նկատի ունենալով կուսակցության ընդհանուր աճումը և կուսակցական շինարարության մեջ ավելի կազմակերպչական հստակություն մտցնելու անհրաժեշտու-

թյունն, այսուհետև աննպատակահարմար համարել նպաստողների կամ համակրողների (իրենց առանձին ժողովները և այլն ունեցող) ամեն տեսակի հատուկ կազմակերպությունների գոյությունն ինչպես քաղաքում, այնպես էլ գյուղում:

IV. Պիոներական կազմակերպությունների կոմերիսմիտության մասին

Վերջին տարին կոմյերիտմիության աճման տարի յերթե քաղաքում և թե գյուղում: Կոմյերիտական կազմակերպությունների շարունակվող աճումը կոմյերիտմիության և կուսակցության ղեկավար մարմինների առաջ ստիպողական պահանջ է դնում լավացնելու կոմյերիտմիության աշխատանքը և, ամենից առաջ, նրա ակտիվի աշխատանքն, ինչպես և լավացնելու ու ուժեղացնելու կուսակցության ղեկավարությունը՝ կոմյերիտմիության վերաբերմամբ: Կոմյերիտմիությունը, վորպես բանվորական և գյուղացիական յերիտասարդության կազմակերպություն, չպետք է արգելքներ հարուցի ընդդեմ՝ իր առողջ աճման ի հաշիվ բանվոր-գյուղացիական առաջադեմ յերիտասարդության: Միաժամանակ կոմյերիտմիության առաջ միշտ պետք է կանգնած լինի մի խնդիր՝ կիրառել պրոլետարական ղեկավարությունը կոմյերիտմիության մեջ և կոմյերիտմիության միջոցով բանվորական ու գյուղացիական յերիտասարդության լայն մասսաների մեջ: Համաձայն դրա, անհրաժեշտ է ավելի մեծ ուշադրություն դարձնել, վոր կոմյերիտմիության ղեկավար կազմերը կոմյերիտմիության մեջ ուղիղ կերպով բաշխվեն: Այսուհետև անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռք առնել կոմյերիտմիության համար կուսակցորեն կոփված նոր ղեկավարներ պատրաստելու համար: Վերջապես անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռք առնել, վորպեսզի կոմյերիտմիության կազմակերպություն-

ները գտնվեն կուսակցութեան իսկական և գործնական ղեկավարութեան տակ, գործնականապես ղառնալով կուսակցութեան հիմնական ոգնականը, մանավանդ գյուղում:

Կոմյերիտմիութիւնը, մասնակցելով գանազան խորհրդային, կոոպերատիվ և այլ կազմակերպութիւնների գործնական աշխատանքին, մանավանդ գյուղում, ինչպես և ամեն ուր ոգնելով գյուղացիութեանը՝ խորհրդային ուրենսդրութեան մեկնաբանութեամբ և այդ ուրենսդրութեան ուղիղ ոգտագործութեամբ հոգուտ չքաւոր գյուղացիութեան, — պետք է այնպես անի, վոր իր հեղինակութիւնը գյուղացիութեան և բանվորների աչքում ավելի ևս բարձրացնի: Այս բոլորն անհրաժեշտ է մանավանդ այն պատճառով, վոր ներկայումս կ'մերիտմիութեան անմիջական ղեկավարութեամբ ավելի ու ավելի յե ծավալվում պիտենեներին կազմակերպելու հակայական աշխատանքը, վոր հակայական նշանակութիւն ունի կուսակցութեան համար:

Այս պատճառով՝

1. Կոմյերիտմիութեան նկատմամբ կուսակցութեան գլխավոր խնդիր համարել այն. վոր անհրաժեշտ է բոլոր միջոցներով ուժեղացնել կոմյերիտմիութեան կազմակերպութիւնների մեջ մտնող բանվորական և գյուղացիական յերիտասարդութեան լենինյան դաստիարակութիւնը, վորի համար պետք է հատուկ ուշադրութիւն դարձնել կոմյերիտական մամուլի ստեղծման վրա. կոմյերիտական ղեկավար ժուրնալից զատ, պետք է ստեղծել կենտրոնական կոմյերիտական լրագիր, բարելավել կոմյերիտական տեղային մամուլը, ավելի մեծ ուշադրութիւն դարձնել գյուղի համար հրատարակվող ամբողջ կոմյերիտական գրականութեան վրա:

Բոլոր տեղային կուսակցական կազմակերպութիւնները պետք է պրոպագանդիստ կուսակցականների վօքոշ կազմ հատկացնեն՝ կոմյերիտմիութեան դաստիարակչական

աշխատանքի համար: Դրա հետ միասին պետք է ոգնել կոմյերիտմիութեանը՝ յերիտասարդութեան իսկ շարքերից պրոպագանդիստներ պատրաստելու գործում:

2. Անհրաժեշտ է, վոր կոմյերիտմիութեան (և կուսակցութեան) ղեկավար մարմիններն ուշադիր կերպով հետևեն կոմյերիտական կազմակերպութիւնների կազմի աճմանն ու կանոնավորմանը, մանավանդ գյուղում, վտարելով վարկաբեկիչ և միասգամայն անկարգապահ տարրերին. բացի այդ, անհրաժեշտ է, վոր հիշյալ կազմակերպութիւնները ձեռք առնեն ամեն միջոց՝ կոմյերիտմիութեան գյուղական բջիջների բատրակային չքավորական միջուկն աւրապնդելու համար:

Կոմյերիտմիութեան մեջ անդամներ ընդունելը մեքենայաբար արգելելն ինչպես և բնդունվող խմբակների նրկատամբ մասնատրում (разверстка) և տոկոսային փոխհարաբերութիւններ սանմանելն անթույլատրելի համարել:

3. Մինչև այս տարվա աշունը գյուղ գործուղել վոչ պակաս, քան յերկու հազար կոմյերիտական աշխատող՝ կոմյերիտմիութեան գավկոմների հրահանգչական ապարատն և անմիջականորեն կոմյերիտական վոլոստային կազմակերպութիւններն ուժեղացնելու համար, գործուղվողներին նախապես համապատասխան նախապատրաստական դասընթացներն ավարտել տալով: Այդ աշխատանքը համաձայնեցնել կուսակցական գծով կատարվող համապատասխան գործուղումների հետ:

4. Կոմյերիտմիութեան անդամներն ապորինաբար միջամտում են խորհուրդների և գյուղական այլ կազմակերպութիւնների աշխատանքին, անհրաժեշտ է վճռականապես պայքարել այդ յերկույթի, ինչպես և հակակրօնական պայքարի անթույլատրելի ձևերի դեմ, այդ նպատակով ձեռք առնելով (ՌԼԿՅՑՄ նահանգական կոմիտեների միջոցով) անհրաժեշտ միջոցներ, մինչև իսկ առանձին տեղային կազմա-

կերպություններ (գյուղի) կամ վոյստի ցրելով:

5. Ներկայումս կոմյերիտմիության աշխատանքի կարևորագույն հարցը կոմյերիտական ակտիվի կադրերի ամրացումն է (մանավանդ գյուղում), վորի համար անհրաժեշտ է.

ա. Ուղիղ հիմքերի վրա դնել այդ կադրերի հաշվառումը.

բ Ամեն միջոցով և սիստեմատիկաբար նպաստել այդ կադրերի և կոմյերիտմիության մեջ գտնվող վողջ կուսակցական կորիզի քաղաքական զարգացմանն ու գաղափարական աճմանը.

գ. Այդ կադրերին պատկանող անձերից հետզհետե ավելի ու ավելի մեծ թվով մարդիկ քաշել դեպի կուսակցության շարքերը.

6. Պիոներական կազմակերպությունների բացառիկ կերպով արագ աճելը թե քաղաքում և թե գյուղում կոմյերիտմիությունից և կուսակցությունից պահանջում է ավելի մեծ ուշադրութիւն դարձնել այդ աշխատանքի լավացման վրա:

Ներկայումս առանձնապես անհրաժեշտ է համարվում ձեռք առնել համապատասխան միջոցներ՝ շտապողական կարգով կուսակցության և կոմյերիտմիության համեմատաբար պատրաստված աշխատողներից պիոներական շարժման ղեկավարների նշանակելի կադրեր պատրաստելու համար:

7. Ինչպես կոմյերիտմիության, այնպես ել պիոներական կազմակերպությունների աշխատանքի մեջ անհրաժեշտ է ուշադրութիւն դարձնել հենց այդ աշխատանքի կանոնավորման վրա: Այս պատճառով, անհրաժեշտ է վճռականապես կռվել կոմյերիտմիության և պիոներների աշխատավորներին աշխատանքով չափից դուրս ծանրաբեռնելու դեմ. միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ է իրական

միջոցներ ձեռք առնել՝ նրանց առողջությունն ու նորմալ զարգացումը պահպանելու համար:

2. ԿՈՊՊԵՐԱՑԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետությունների Միության տնտեսական շինարարության ընթացիկ շրջանի բնորոշ գիծն այն է, վոր արագորեն աճում են յերկրի արտադրական ուժերը:

Խորհրդային պետության տնտեսական շինարարության ասպարիզում վճռական հաջողություններ են ձեռք բերված: Գյուղատնտեսությունը բարձրանում է և նրա ավանքայնացումն աճում, արագորեն ծավալվում է խոշոր արդյունաբերության աշխատանքը և լավանում է տրանսպորտը, բարձրանում է աշխատանքի արտադրականությունն, ընդարձակվում է առևտրական շրջանառությունը և վճռական շարժում է կատարվում դեպի գյուղատնտեսության ու արդյունաբերության արտադրանքների գների հավասարեցումը. դադարեցրված է եմիսիան և դրան զուգընթաց աճում է պետական բյուջեն—ահավասիկ ՍՍՀՄ տնտեսության վերականգնման պրոցեսի հիմնական փաստերը:

Կայուն վալյուտայի անցնելը և հաստատուն դրամական շրջանառության հաջող կիրառումը նոր եջ են բացում ՍՍՀՄ տնտեսական շինարարության մեջ, հետագա տնտեսական պրոգրեսի համար հաստատուն բազաստեղծելով:

Կուսակցության և խորհրդային իշխանության հիմնական խնդիրն այն է, վոր շարունակեն նպաստել արտադրական ուժերի զարգացմանը: Արտադրական ուժերի այդ աճումը տեղի յե ունենալու այնպիսի պայմաններում, յերբ արդյունաբերության մի շարք ճյուղերում արդեն սպառված կլինեն կամ սպառվելու վրա կլինեն հին հիմ-

նական կապիտալի հաշվին զարգանալը շարունակելու հնարավորությունները: Իր հերթին գյուղատնտեսության աճումը թելադրում է անհրաժեշտաբար և շութափուլյթ կերպով սերմնափոխության յեռավայ սիստեմը (трехполье) բազմամյա սիստեմով (многополье) փոխարինել և գյուղատնտեսական արտադրության ավելի կատարյալ մեթոդների անցնել: Կուսակցության և պետության առաջ կանգնած է մի խնդիր՝ պահպանել տնտեսության վերականգման այն թափը, վորին հասել ենք: Իսկ այդ բանը կարող է ապահովվել, յեթե համապատասխան քաղաքականություն տարվի յերկրի հիմնական կապիտալի արտադրության և վերարտադրության նկատմամբ՝ ինչպես արագյունաբերության ու տրանսպորտի, այնպես ել գյուղատնտեսության ասպարիզում:

Սակայն արտադրական ուժերի աճումը ապրանքադրամային հարաբերությունների հետագա զարգացման պայմաններում՝ նոր դժվարություններ ել է ծնեցնում: ՍՍՀՄ տնտեսության սոցիալիստական տարրերի ամրացմանը զուգընթաց և միևնույն ժամանակ տեղի ունի և տեղի յե ունենալու մասնավոր կապիտալի զարգացումը և դրա հետ կապված՝ մրցման մասնակի սրումը տնտեսության սոցիալիստական և կապիտալիստական տարրերի միջև թե քաղաքում և թե մանավանդ գյուղում:

Տնտեսական նոր քաղաքականության անցնելու հետևանքով սկսվել է գյուղի շերտավորումը, վորն ամենածուրիկ ապագայում իր արտահայտությունը կգտնի նրանում, վոր մեկ կողմից ժամանակավորապես կշարունակի ուժեղանալ գյուղացիության ունեոր խավերից յեկնող գյուղացիական բուրժուազիան, և մյուս կողմից կը պրոլետարանան գյուղացիության չքավոր տարրերը:

Այս պատճառով, պետության տնտեսական քաղաքականության ձեռնարկումներն, ինչպես ամբողջ ժողովրդա-

կան տնտեսության կարգավորման ասպարիզում, այնպես ել մանավանդ գյուղատնտեսության ասպարիզում, չեն կարող հաշվի չառնել այս փաստը: Կուսակցության և Խորհրդային իշխանության ընդհանուր քաղաքականությունն ուղղված պետք է լինի դեպի մի կողմ՝ ամրացնել մեր ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական սկզբունքները և ապահովել պետության իրական վերահսկողությունը՝ գյուղում տեղի ունեցող բոլոր տնտեսական պրոցեսների նկատմամբ: Այդ նպատակով անհրաժեշտ է, մասնավորապես, ոգտագործել գյուղացիության հիմնական մասսայի վարկավորման և ոգնության համար այն նյութական ռեսուրսները, վոր ստացվում են կուտակման ամբողջ թափի արագացման և դրա պատճառով ազգային յեկամուտի ու բյուջետային միջոցների աճման հետևանքով:

Չնայած քաղաքի, ինչպես և գյուղի արտադրական ուժերի արագ զարգացմանը, այնուամենայնիվ պարզվեց, վոր գյուղի ամբողջ հավելյալ բնակչությունն ոգտագործելու համար այդքանը դեռևս բավական չէ: Այս պատճառով անհրաժեշտ է գյուղում նշանակելի թիվ կազմող բանվորական ձեռքերի արդյունաբեր գործադրության հրնար գտնել: Այս բանին կարելի յե հասնել գյուղատնտեսության ինտենսիֆիկացիայով, արդյունաբերության զարգացումը շարունակելով, տնայնագործական և չվար արհեստագործության (отхожие промысла) զարգացումով, գյուղատնտեսության մեջ վարձու աշխատանքի գործադրության պայմանների թեթևացումով և հողի կարճատև վարձակալության, ինչպես և արտագաղթ կազմակերպելով ու սակավազոր գյուղացիական տնտեսություններին լայն արտադրական ոգնություն ցույց տալով:

Կոոպերացիայի նկատմամբ ձեռք առնելիք միջոցները պետք է զարգանան Միության վողջ տնտեսական քաղաքականության հետ լիովին համաձայնեցրած կերպով:

Գյուղի ապրանքաշրջանառության և մանր ապրանքային տիրապետության պայմաններում, կոոպերացիան պետական տնտեսության և գյուղի մանր ապրանքարտադրողի միջև յեղած կապի հիմնական հասարակական տնտեսական ձևն է: Միայն նա յե, վոր կարող ե պետությանը մեծագույն հնարավորությունը տալ վերահսկելու և կարգավորելու ինչպես մանր գյուղատնտեսական արտադրությունն, այնպես ել ապրանքային շրջանառությունը մեր յերկրում:

Այս պատճառով կոոպերատիվ շինարարությունը ներկայումս բացառիկ կարևոր նշանակություն ե ստանում:

Վորպեսզի կոոպերացիան լավագույն կերպով կարողանա ընդգրկել գյուղի տնտեսական կյանքի բոլոր պրոցեսներն՝ անհրաժեշտ ե կոոպերացիային մասնակցելու իրավունք տալ ազգաբնակչության այն բոլոր խավերին, վորոնք գյուղատնտեսությամբ են զբաղվում:

Իսկ վորպեսզի կոոպերացիայի ասպարիզում ղեկավարող ազդեցությունն տպահովաբար գյուղացիության մեծնամասնության ձեռքին մնա, բոլոր տեսակի կոոպերատիվ կազմակերպություններն իրենց կանոնադրությունների մեջ պետք ե միացնեն սահմանափակումներ այն մասին, վոր ակնհայտ կուլակային տարրերին արգելվում ե մտնել ընկերությունների վարչության կազմի մեջ:

Կուսակցության և չքավոր ու միջակ գյուղացիության ամեն տեսակի կազմակերպությունների (փոխօգնության կոմիտեներ և այլն) աշխատանքն այնպեսի ուղղությամբ պետք ե տարվի, վոր բնակչության աղքատ և միջակ խավերի շահերն ապահովվեն: Կոոպերատիվ և պետական առևտուրը չի կարող յերկրի աճող ապրանքաշրջանառությունն ամբողջապես միայն իր ուժերով կատարել, վորի հետևանքով առևտրի ասպարիզում մասնավոր կապիտալին նշանակելի դեր ե մնում: Մասնավոր առևտրա-

կան կապիտալի այսպիսի դերը հաշվի առնելով, կուսակցությունը միևնույն ժամանակ ամեն կերպ պետք ե պայքարի այն բոլոր փորձերի դեմ, վոր կարվեն՝ ներկա առևտրական քաղաքականությունը մեկնաբանելու այն մտքով, վոր իբր թե կուսակցության և խորհրդային իշխանության վերաբերմունքը դեպի կոոպերացիան փոխվել ե: Առևտրի ասպարիզում մասնավոր կապիտալին բաժին մնացած այդ դերը վոչ թե փոքրացնում, այլ մի քանի անգամով մեծացնում ե կոոպերացիայի և մասնավորապես սպառողական կոոպերացիայի առաջ դրված խնդիրներն ու, բնականաբար, թելադրում ե կուսակցությանն ու պետությանը՝ կոոպերացիայի կարիքներին ավելի ուշադիր վերաբերվելու և ավելի վճռական կերպով նրան ոժանդակելու անհրաժեշտությունը:

Պետք ե միջոցներ ձեռք առնվեն եժանացնելու կոոպերացիային, մանավանդ գյուղատնտեսականին տրվող վարկերը, վորպիսի հանգամանքը կոոպերացիայի աշխատանքի հաջող ծավալման հատուկ պայմաններից մեկն ե:

Կոոպերացիայի առաջ կանգնած ե իր ֆինանսական տնտեսության կարգավորման և կոոպերատիվ միջոցների կուտակման խնդիրը. դրա իրականացմանը նպաստելու գործում եյական դեր են խաղալու կոոպերատիվ բանկերը, ուստի դրանց ամրացման ու զարգացման վրա կուսակցությունը պետք ե բավարար չափով ուշադրություն դարձնի:

Իր հերթին կոոպերացիան ել պետք ե ձեռք առնի ամեն մի միջոց, վորպեսզի շուտով վերացնի իր ներքին հիվանդությունները, վորոնք մինչև այսօր արտահայտվել են գլխավորապես նրանում, վոր կոոպերացիան չի կարողացել համաձայնեցնել իր խնդիրներն ու միջոցները, անկայուն են յեղել նրա կազմակերպչական ձևերը, բացա-

կայել եւ ապարատներ ճկունութիւնը, չի վերացվել թանկութիւնը եւ այլն:

Կոոպերացիայի աշխատանքի վորակը ներկա մոմենտում վճռական նշանակութիւն ունի: Այս խնդրի լուծումից եւ կախված նաեւ կոոպերացիայի հետագա աճումը:

Ներկա մոմենտում ամենավտանգավոր խնդիրը տարբեր տեսակի կոոպերացիաների (գյուղատնտեսական վարկային, սպառողական եւ արհեստագործական) ֆունկցիաների շփոթելն եւ: Հետագայում պետք եւ խստիվ սանձադնել նրանց ֆունկցիաները, մանավանդ սպառողական եւ գյուղատնտեսական կոոպերացիաների ֆունկցիաները. գյուղատնտեսական կոոպերացիաները պետք չպետք եւ զբաղվի բնակչութեան անձնական սպառման առարկաներ հայթայթելու գործով:

Փունկցիաների այդորինակ սահմանադրումը գյուղատնտեսական եւ վարկային կոոպերացիայի ոտորին կազմակերպութիւնների ամուր եւ միասնական ցանց ստեղծելու հիմնական նախադրյալն եւ: Այդ միասնական ցանցը, մնալով գյուղատնտեսական կոոպերացիայի ընդհանուր սիստեմի մեջ, պետք եւ միավորի ինչպես վարկային ու արտադրական ֆունկցիաներն, այնպես եւ սպառման (СБЫТ) ու հայթայթման միջնորդական գործառնութիւնները: Անմիջականապես վարկի համար հատկացված միջոցները վոչ մի դեպքում չպետք եւ ոգտագործվեն վորեւ ալ գործառնութիւնների համար, ինչպես եւ չեն կարող ոգտագործվել վոչ ստորին կարգի կոոպերատիվներում, վոչ եւ կոոպերատիվ միավորումների մեջ՝ վարկային կապիտալները կոոպերատիվ գործունեութեան ալ տեսակների համար գործադրելով:

Այս պատճառով գյուղատնտեսական վարկային կոոպերացիայի նոր կանոնադրութիւն պետք եւ մշակել:

Բարելավելով կոոպերատիվ մարմինների աշխատանքը

եւ ամեն տեսակի արտոնութիւններ տալով կոոպերացիային ու կոոպերացված բնակչութեանը, կուսակցութիւնը եւ պետութիւնը պետք եւ ապահովեն բնակչութեան ավելի ու ավելի մեծ մասսաների ներգրավումը դեպի կոոպերացիա: Կոոպերացված բնակչութեան ալ արտոնութիւնները յերբեք չպետք եւ տրվեն ի հաշիվ ամբողջ գյուղացիութեանը ոգնելու համար հատկացված պետական միջոցների: Իսկ այն դեպքերում, յերբ ընդհանուր պետական ձեռնարկումները կոոպերացիայի համաձայնութեամբ կոոպերատիվ մարմինների միջոցով են կիրառվում, պետք եւ ստեղծել այնպիսի պայմաններ, վոր կոոպերացիան անպատճառ ծառայի նաեւ բնակչութեան չկոոպերացված մասին:

Կոոպերացիայի զարգացման եւ բնակչութեան լայն խավերին կոոպերացիայի աշխատանքին ակտիվ կերպով մասնակցութեան կանչելու հիմնական նախադրյալը պետք եւ հանդիսանա կոոպերացիայի այնպիսի կազմակերպչական ձևը, վոր դրանով լիովին ապահովվի ընտրութիւնների ազատութիւնն եւ ընտրված մարմինների պատասխանատու ու հաշվետու լինելն իրենց ընտրողների առաջ: Տեղերի կուսակցական եւ խորհրդային մարմինները չպետք եւ թյուլ տան, վոր վարչական միջամտութիւն կատարվի կոոպերացիայի աշխատանքի մեջ եւ պետք եւ հոգան, վոր ճշտիվ գործադրվեն կոոպերատիվ կանոնադրութիւնները:

Կուսակցական կազմակերպութիւնները վոչ մի դեպքում չպետք եւ մոռանան նաեւ այն, վոր կոոպերատիվ շարժումը գյուղական բնակչութեան նկատմամբ (գյուղում) պետք եւ խաղա նույն դաստիարակիչ դերը, վորպիսի դեր խաղում եւ արհմիութիւնն անկուսակցական բանվորական մասսաների նկատմամբ:

Կուսակցական, խորհրդային եւ արհեստակցական տեղային մարմինները կոոպերացիայի վրա յերբեք չպետք եւ դնեն նրա անմիջական գործունեութեան հետ չկապված եւ

նրա կանոնադրութիւնը խախտող՝ պարտականութիւններ, ծախսեր և խնդիրներ:

Գյուղատնտեսական-վարկային կոոպերացիան պետք է հատուկ ուշադրութիւն դարձնի գյուղատնտեսական վարկի և գյուղատնտեսական մթերքների արտադրանքների սպառման, հայթայթման ու վերամշակման գործը կազմակերպելու վրա, վորովհետև հենց այդ ճանապարհով է, վոր նա կարող է մոտենալ գյուղացիութեայն լայն խավերի իսկական և անմիջական կոոպերացման: Դրան զուգընթաց, գյուղատնտեսական վարկային կոոպերացիան պետք է ոգնութեան գա կիսաքայքայված ու ձիագուրկ գյուղացիութեայն մասսային և ոգնի նրանց վորտքի կանգնել, մասնավորապես արտեւներ, գյուղատնտեսական ընկերութիւններ, կոլլեկտիվ տնտեսութիւններ, կոմունաներ և գյուղատնտեսական աշխատանքի ու արտադրութեայն կոլլեկտիվ կազմակերպութեայն այլ ձեւեր ստեղծելու միջոցով:

Գյուղատնտեսական վարկային կոոպերացիայի կողմից գյուղացիների տնտեսած միջոցների լայն ներգրավումը հիմնական պայմանն է՝ գյուղացիական տնտեսութեայնը դրամական արտադրական վարկ մատակարարելու և գյուղացիական տնտեսութեայն մեջ կուտակվող միջոցներն ընդհանուր տնտեսական քաղաքականութեայն համաձայն ոգտագործելու համար:

Գյուղի արտադրական ուժերի զարգացումը սերտորեն կապված է տնայնագործական և չվառ արհեստագործութեայն զարգացման հետ, վորոնք վորոշ շրջաններում գյուղացիութեայն յիկամուտի նշանակելի մասի աղբյուր են հանդիսանում: Այստեղից է բղխում այն հսկայական նշանակութիւնը, վոր ունի տնայնագործական — արհեստագործական կոոպերացիան:

Իր առաջ դրված խնդիրները կոոպերացիան հաջողութեամբ կարող է լուծել միայն այն դեպքում, յիթե կուսակցութիւնն ավելի մեծ չափերով, քան մինչեւայժմ

է արել, անհրաժեշտ ուժեր հատկացնի կոոպերատիվ շինարարութեայն համար:

Կուսակցական կազմակերպութիւնները պետք է խուսափեն աշխատողներին հաճախակի կերպով մեկ գործից մեկ ուրիշ գործի փոխադրելուց. ինչպես կոոպերացիայի ներսում, այնպես էլ կոոպերատիվ շինարարութեայն ասպարեզից դեպի աշխատանքի այլ տեսակներ:

Կուսակցութեայն անդամներին կոոպերատիվ աշխատանքի քաշելու ժամանակ կուսակցական կազմակերպութիւնները պետք է յերևան բերեն հատուկ ուշադրութիւն և ամենայն վճռականութեամբ պայքարեն բոլոր այն փորձերի դեմ, վորտեղից էլ վոր նրանք բղխելիս լինեն, վոր նպատակ կունենան ոգտագործելու կոոպերացիան, վորպես ժամանակավոր գործուղման վայր այնպիսի ընկերների համար, վորոնք կոոպերացիայում որգանական աշխատանք չեն կատարում:

Կոոպերատիվ աշխատանքի կանոնավորման և բնակչութեայն լայն մասսաների վստահութիւնը դեպի կոոպերացիան ամրացնելու տեսակետից, ներկայումս հատուկ նշանակութիւն է ստանում կոոպերացիայի մարմիններում շարարկումների, զեղծարարութեայն և անտնտեսարարութեայն դեմ մղվող պայքարը:

Կուսակցութիւնն ու կոոպերատիվ որգանները պետք է ձգտեն ստեղծել Խորհրդային իշխանութեայն ընդհանուր խնդիրներն ըմբռնող և կոոպերատիվ աշխատանքի գործնական պահանջներին լիովին բավարարող, ինչպես կուսակցական, այնպես էլ անկուսակցական Խորհրդային կոոպերատորների միայն կողեր: Կոոպերատիվ աշխատողների նոր կաղեր ստեղծելու այս գործում նշանակելի դեր պետք է խաղա կանանց կոոպերատիվ աշխատանքի լծելը:

Գյուղատնտեսական յեվ վարկային կոոպերացիայի մասին

Գյուղացիական տնտեսության զարգացման ու նպատակահարմարեցման և տնտեսական շինարարության մեջ գյուղացիության մասնակցությունն ու ժեղացնելու նպատակով ձեռք առնվող միջոցների շարքում գլխավոր տեղը պետք է պատկանի գյուղատնտեսական և վարկային կոոպերացիային, կոոպերացիայի կազմակերպչական-տնտեսական ամրացմանն ու զարգացմանը:

1. Գյուղատնտեսական և վարկային կոոպերացիայի առաջնահերթ խնդիրներն են՝

ա) կազմակերպել կոոպերատիվ վարկը.

բ) գյուղի տնտեսության արտադրանքի ապրանքայնացման զարգացման հողի վրա՝ կազմակերպել գյուղատնտեսության արտադրանքների վերամշակումն ու սպառումը.

գ) զարգացնել կուլիկտիվ յերկրագործության բոլոր հնարավոր ձևերն՝ ամեն տեսակի կուլիկտիվ տնտեսություններ, կոմունաներ և այլն ստեղծելով.

դ) գյուղացիական լայն մասսաներին արտադրության միջոցներ հայթայթել.

Հայթայթման, վերամշակման, սպառման և գյուղատնտեսական վարկի գործը կազմակերպելու միջոցով կարող են ստեղծվել այնպիսի պայմաններ, վոր խորհրդային պետությունը կկարողանա մասսայական ազդեցություն գործել մեկուսացած և ցրված գյուղացիական տնտեսությունների արտադրական պրոցեսների վրա:

Գյուղատնտեսական կոոպերացիան պետք է զարգանա մեկ կողմից հատուկ գյուղատնտեսական ընկերությունների և մյուս կողմից գյուղատնտեսական վարկային ընկերությունների ուղղությամբ:

Գյուղատնտեսական վարկային ընկերություններն իրենց վարկային գործունեությունը կազմում են գյու-

ղատնտեսական վարկի կազմակերպության ընդհանուր սխեմայի (վորի գլուխ է կանգնած կենտր. Գյուղատն. Բանկը) ստորին ցանցը, իսկ իրենց սպառողական, հայթայթիչ և արտադրական աշխատանքով, ինչպես և կոոպերատիվ հրահանգավորումով, նրանք մտնում են գյուղատնտեսական կոոպերացիայի կազմի մեջ:

Կուսակցության կողմից առաջներում ընդունված դիրեկտիվները ստորին կոոպերացիային ամեն կերպ նըպաստելու և նրան ամրացնելու մասին՝ լիովին պահպանում են իրենց ուժը: Սակայն անհրաժեշտ է պայքարել ֆեոսակար թեքումների դեմ, վորոնց արտահայտությունը կարող է լինել արհամարական վերաբերմունքը դեպի կոոպերատիվ միավորումները:

Անհրաժեշտ է ամեն կերպ նպաստել ամենաառաջադեմ և ակտիվ գյուղացիությունը դեպի գյուղատնտեսական և վարկային կոոպերացիայի և մասնավորապես նրա ստորին ցանցի ընտրովի մարմինները զբաղվելու գործին: Տեղային մարմինները չպետք է թյուլատրեն վարչական (ադմինիստրատիվ) միջամտություն կոոպերատիվների գործունեության մեջ, մասնավորապես, վերակառուցումների, շրջանացման, միաձուլման, բաժանման, ընձյուղման (ВЫДЕЛЕНИЯ) կամ կոոպերացիային վերաբերվող որենքներով չնախատեսված ձևով գործառնությունները սահմանափակելու տեսակետից:

2. Հատուկ արտադրական ու վաճառման գյուղատնտեսական կոոպերատիվ միավորումներ ստեղծելու փորձն արդարացրեց իրեն. անհրաժեշտ է շարունակել ու խորացնել այդ գործունեությունը: Բայց ստորին կոոպերացիայի և տեղական միութենական ցանցի սպեցիալիզացիան պետք է կատարել մեծ զգուշավորությամբ, հաշվի առնելով տվյալ շրջանի տնտեսական առանձնահատկությունները:

և կոոպերատիվ ցանցի կարողութիւնը, վարպետի դրանով չթուլացվի ա՛րող սիստեմը:

3. Գյուղացիական տնտեսութիւնների ստորին վարկային միավորման հիմնական տիպ պետք է հանդիսանա միջնորդական ֆունկցիաներ ունեցող գյուղատնտեսական վարկային ընկերութիւնը: Այդ ընկերութիւնների հիմնական գործունեութեան նպատակը պետք է լինի՝ ներգրավել գյուղացիութեան տնտեսումները վարպետ ավանդ և կատարել վարկային ոպերացիաներ:

Առևտրա-միջնորդական ոպերացիաներ ընկերութիւնը կարող է կատարել իր անդամների հանձնարարութեամբ: Իրենց հաշվին առևտրական և արտադրական ոպերացիաներ կարող են կատարել միայն հատուկ կապիտալ լինելու դեպքում: Միայն այդպիսի ընկերութիւնն է կարող ավանդառման ոպերացիաներ կատարել, առանց ավանդատուների շահերը ռիսկի յենթարկելու: Գյուղատնտեսական վարկային ընկերութիւնները սպառման առարկաների առևտուր յերբեք չպետք է անեն:

4. Գյուղատնտեսութեան կոլլեկտիվացմանն անհրաժեշտ է ավելի մեծ ուշադրութիւն նվիրել, քան մինչև այժմ է արվել: Ամեն տեսակի կոլլեկտիվ տնտեսութիւնների (ընկերութիւնների, արտելների և կոմունաների) կազմակերպումը պետք է ապահովեցնի նրանց ապրանքայինացման զարգացումը և կառուցվի տնտեսական հաշվարկման հիմունքներով: Անհրաժեշտ է ուշադրութիւն դարձնել կոլլեկտիվների և տնտեսութիւնների վարկավորման ուժեղացման և նրանց գյուղատնտեսական արտադրանքի սպառման գործի կազմակերպման վրա: Հողաշինարարական մարմիններն իրենց աշխատանքով պետք է ապահովեն առաջին հերթին գյուղացիութեան այն մասի պահանջների բավարարումը, վորը տնտեսարարութեան կոլլեկտիվ ձևերի յե անցնում:

Հատուկ նշանակութիւն ունի կոլլեկտիվ տնտեսութիւնների տեխնիկայի բարձրացումը, վորի համար պետք է լավացնել նրանց համար կենդանի և մեռյալ ինվենտար հայթայթելու գործը:

5. Գյուղատնտեսական և վարկային կոոպերացիայի սիստեմի ներսում իսկ անհրաժեշտ է կիրառել մի շարք միջոցներ՝ նրա առողջացման համար:

ա) Պետք է իրականացնել սպառողական և գյուղատնտեսական կոոպերացիայի ֆունկցիաների լիակատար սահմանադրումը:

բ) Սկզբում տնտեսական գործունեութիւնը պետք է կենտրոնացնել մի քանի ճյուղերում և գործել անպայման տնտեսական հաշվարկման հիմունքով ու ռեալ միջոցները նկատի ունենալով:

գ) Ապահովել ամբողջ աշխատանքի իրական ոգտաբերութիւնը:

դ) Շարունակել վերագիր ծախսերի կրճատումը, մասնավորապես կոոպերացիայի ստորին ցանցում, ամենուրեք, վորտեղ վոր հնարավոր է, վարչութեան մի վարձատրովի անդամով սահմանափակվելով:

յե) Կիրառել ամենախիստ վարկային կարգապահութեան սկզբունքներ:

զ) Ամենայն վճռականութեամբ կիրառել այն սկզբունքը, վոր յուրաքանչյուր կոոպերատիվ կազմակերպութիւն պատասխանատու յե իր վրա վերցրած բոլոր պարտավորութիւնների համար, անկախ վարչական մարմինների փոխվելուց:

ե) Ուժեղացնել գյուղատնտեսական կոոպերացիայի միավորումների կազմակերպչական հրահանգչական և վերստուգման աշխատանքները:

6. Բնակչութիւնը պետք է իր նյութական միջոցներով մասնակցի գյուղատնտեսական և վարկային կոո-

պերացիայի բաժնետիրական և այլ կապիտալներին. այս խնդիրն անհրաժեշտ է դնել իր ամբողջ ծավալով: Կոոպերատիվ գործունեություն պրակտիկայի մեջ պետք է լիովին ապահովել ավանդների գաղտնիքը որենսդրական ճանապարհով: Անհրաժեշտ է ապահովել կոոպերատիվ կապիտալների աճումն ի հաշիվ շահույթների (прибыли): Ստորին կարգի կոոպերացիան պետք է նպատակ դնի այնպես անել, վոր գյուղացիությունը վարկավորի իր կոոպերացիան, իր տնտեսության արտադրությունը բեռնիզացիայի համար վարկով նրան տալով և իր պատվիրած հայթայթման առարկաների համար կանխավճարներ մղծելով: Պետք է հրատարակել հատուկ որենք, վորի նպատակը պիտի լինի լիովին ապահովել այն, վոր բնակչությունը տրվելիք վարկային ոգնություն համար հատկացված միջոցները, վորոնք գոյանում են ինչպես գյուղատնտեսական վարկից, այնպես էլ բնակչության փայամուծանքներից և ավանդներից, լիովին և ամբողջապես ազատվեն գյուղատնտեսական կոոպերացիայի միությունների ու այլ կազմակերպությունների վորեն պարտավորության, ինչպես և վարկային ընկերությունների միջնորդական գործառնությունների համար գործադրվելուց, բացառությունը այն դեպքերի, յերբ այդ միջոցներից հատուկ փայ է կազմվում՝ գյուղատնտեսական կոոպերացիայի միությունը բաժնեկից դառնալու համար:

7. Գյուղատնտեսական և վարկային կոոպերացիայի համար գոյություն ունեցող պայմաններում շուտափույթ կերպով սեփական միջոցներ ստեղծելու համար անհրաժեշտ է, վոր պետություն ուղիղ հիմքերի վրա դրված ֆինանսական ոգնություն ցույց տա նրանց, վորպիսի ոգնությունը պետք է իրականացնել բնակչության միջոցները ներգրավելուն զուգընթաց: Գյուղատնտեսական վարկային կոոպերացիայի կապիտալների ուժեղացումը պետք

է կատարել նրա հիմնական կապիտալներն ավելացնելու համար, ինչպես կենտրոնական, այնպես էլ տեղական միջոցներից բաց թողնելով յերկար ժամանակյա փոխառություն, վերջինս շիջեցման պայմանները հատուկ պայմանագրերով վորոշելով: Բանկերից և պետական արդյունաբերությունից գյուղատնտեսական կոոպերացիային տրվող վարկերը հիմնված պետք է լինեն գյուղատնտեսական կոոպերացիային մեծագույն չափով նպաստելու և կազմակերպչական ու տնտեսական կարելիությունները լիովին ոգտագործելու սկզբունքների վրա:

8. Գյուղատնտեսական վարկը զարգացնելու և ամրապնդելու համար պետություն ձեռք առած միջոցների շարքում հատուկ կարեվոր դեր են խաղում կենտրոնական և տեղական գյուղատնտեսական բանկերն ու գյուղատնտեսական վարկային ընկերությունները: Անհրաժեշտ է, վոր կենտրոնական գյուղատնտեսական բանկը և տեղական գյուղատնտեսական բանկերն ու գյուղատնտեսական վարկային ընկերություններն իրենց աշխատանքը կատարեն գյուղատնտեսական ու վարկային կոոպերացիայի սիստեմի և հողմարմինների հետ լիովին համաձայնեցրած ձևով՝ ամրացնելով թե ստորին կոոպերացիան և թե կոոպերատիվ միությունների ցանցը:

9. Կենտրոնական գյուղատնտեսական բանկի, տեղական գյուղատնտեսական բանկերի և գյուղատնտեսական վարկային ընկերությունների վարկային գործունեությունը անմիջականապես հենված պետք է լինի գյուղատնտեսական ստորին կարգի վարկային ընկերությունների ցանցի վրա: Ստորին կարգի կոոպերատիվների վարկավորումը մըպետք է կատարել սովորական բանկային կարգով, դեկավարելով այն սկզբունքով, վոր անհրաժեշտ է թե նըպատակահարմար ուղղությամբ գործադրել վարկը և թե եժանացնել այն: Գյուղատնտեսական վարկային ընկերությունները պետք է ստեղծել առնվազն նահան-

գական (խոշոր գավառների округа) և շրջանային (областной) մասշտաբով: իրենց գործունեությունն մեջ ներառելով կարող են հենվել նաև իրենց բաժանմունքների ու գործակալությունների, ինչպես և գյուղատնտեսական կոոպերացիայի ռաջոնական միությունների վրա:

10. Պետական արդյունաբերություն և պետական առևտրի մարմինները պետք է լիովին պայմանադրական սկզբունքներով ոգտագործեն գյուղատնտեսական կոոպերացիայի ցանցը, գյուղատնտեսական արդյունագործություն համար անհրաժեշտ հում նյութը գնելու և արդյունաբերական ապրանքները ռեալիզացիա անելու գործում:

Առևտրի և արդյունաբերություն կարգավորման պետական մարմինները պետք է խուսափեն կոոպերացիայի նկատմամբ այնպիսի հրահանգներ առաջ, վորոնք կարող են նրա կողմից վնասաբեր գործարքներ անելու պատճառ դառնալ:

11. Գյուղատնտեսական կոոպերացիան պետք է ոգտագործի արտաքին առևտրի մենաշնորհի որենքի հիման վրա իրեն տրված իրավունքն՝ անկախորեն արտաքին շուկա յեղնելու մասին, վորպեսզի մեծագույն չափերով շահագրգռի ստորին կոոպերացիան և գյուղացիության կոոպերացված մասսան արտաքին առևտրի զարգացման խնդրով:

Արհեստագործական կոոպերացիայի մասին

I. Տնայնագործական արդյունաբերություն, արհեստագործությունը (промысла) և արհեստները խիստ կարևոր նշանակություն ունեն և դեռ յերկար ժամանակ կունենան ՍՍՀՄ ընդհանուր եկոնոմիայի մեջ: Ներքին (գյուղացիական և քաղաքային) շուկայի կարիքներին ծառայող տնայնագործական արդյունաբերության և արհեստագործության զարգացումը մեկ կողմից նպաստում է

պետական խոշոր արդյունաբերությանը՝ կիսաֆաբրիկաներ պատրաստելով ու մշակելով և մյուս կողմից գյուղի հավելյալ բանվորական ուժի ոգտագործման միջոց ու վորոշ շրջաններում գյուղացիության յեկամուտի գլխավոր աղբյուր է հանդիսանում:

Այս պատճառով կուսակցություն և պետություն ուշադրությունը պետք է ավելի մեծ չափերով, քան մինչև այժմ է յեղել, դարձնել տնայնագործական արդյունաբերության հարցերի վրա և տնայնագործների ու արհեստագործների (промысловик) կոոպերացման վրա:

Կոոպերացման խնդիրը կարող է հաջողություն ավսակվել միայն այն դեպքում, յերբ տնայնագործական՝ արհեստագործական կոոպերացիան առատ գործ տա տրնայնագործին, բարձրացնի նրա դատումը և բարելավի նրա աշխատանքի արտադրական պայմանները:

II. Այս պատճառով իրավականի ասպարիզում անհետաձգելիորեն անհրաժեշտ է՝

1). Հրաժարվել աշխատարար տնայնագործներին և արհեստագործներին անաշխատարար (нетрудовой) տարրերի շարքը դասելուց:

2). Հնարավորություն տալ նրանց փաստորեն ոգտագործելու իրենց ընտրական իրավունքները:

3). Խորհրդային մարմինների և Խորհրդային հասարակայնության մարմինների աշխատանքին լծել նրանց:

4). Վերապահել արդյունագործություն հետ ժամանակավորապես իրենց կապը կտրած տնայնագործ բանվորների արհմիության անդամության իրավունքը:

III. Կազմակերպչական ասպարեզում անհրաժեշտ է վերացնել գոյություն ունեցող արհեստագործական-կոոպերատիվ միավորումների թերությունները հետևյալ կերպով.

1. Արդյունաբերական կոոպերացիայի առանձին ու

դակներն միջև սահմանել փոխհարաբերութիւններն և կազմակերպչական կապն միանգամայն հստակ ձևեր:

2. Արհեստագործ բնակչութեան կարիքների փաստական բավարարման տեսակետից՝ ստուգել գոյութիւն ունեցող կոոպերատիվ միութիւններն, ինչպես խառն տիպի պատկանողներն, այնպես եւ գուտ արհեստագործականները:

3. Ստորին կարգի կոոպերատիվների ցանցի ասպարիզում ստեղծել տնայնագործների և առանձին արհեստագործների մասնաշաղկան միավորման ամենապարզ ձևեր և միևնույն ժամանակ սլայքաբել կեղծ-կոոպերատիվներ ստեղծվելու դեմ:

4. Արհեստագործական կոոպերացիայի բոլոր ողակներում աշխատել աշխատանքի լծել այդ կոոպերացիայի բոլոր անդամներին՝ կամավորութեան, ինքնագործնելութեան և կանոնադրութեանը խստիվ գործադրելու հիմքերի վրա:

5. Պերիֆերիային մասնակցել տալ գործառնութիւններին ստացվող շահույթներին և ուժեղացնել անդամների նյութական շահագրգռվածութիւնը դեպի արհեստագործական կոոպերացիայի աշխատանքը:

6. Կոոպերատիվ աշխատանքն առաջին հերթին կենտրոնացնել տնայնագործական արհեստների կարևորագույն ճյուղերում:

7. Հետևողականորեն կիրառել խիստ տնտեսական հաշվարկման սկզբունքը:

8. Ամեն կերպ կրճատել վերադիր ծախսերը:

9. Ուժեղացնել արհեստագործական կոոպերացիայի ստորին կարգի ողակների հրահանգավորումը և նրա կարիքներին կազմակերպչորեն ծառայելը:

10. Հաստատամտութեամբ կյանքի մեջ մտցնել այն սկզբունքը, վոր ամեն մի կոոպերատիվ կազմակերպու-

թիւն լիովին պատասխանատու յե իր վրա վերցրած պարտավորութիւնների համար:

11. Հատուկ ուշադրութիւն դարձնել կին տնայնագործների կոոպերացման վրա:

IV. Արհեստագործական կոոպերացիայի ֆինանսական դրութեան առողջացման համար, այդ կոոպերացիայի սեփական միջոցների ուժեղացումից զատ, անհրաժեշտ ե,

1. վոր պետութիւնը բյուջետային և վարկային կարգով հատուկ միջոցներ հատկացնի արհեստագործութեանը, վորպեսզի նպաստի և զարգացնի տնտեսութեան այդ ճյուղը համաձայն այն նշանակութեան, վոր ունի նա ժողովրդական տնտեսութեան մեջ:

2. վոր ուժեղացվի արհեստագործական կոոպերացիային բանկային վարկ տալը, համաձայն յուրաքանչյուր արհեստագործութեան սեզոնների, շրջանառութեան տեղականութեան և այլ առանձնահատկութիւնների:

3. վոր համապատասխան պետարմիները վարկով հում և կիսամշակ նյութեր տրամադրեն արհեստագործական կոոպերատիվ միավորումներին:

V. Տնտեսական ձեռնարկների ԽՍՀՄ-ում պետք ե՝

1. իրականացնել գյուղի և քաղաքի աշխատարար տնայնագործներին և արհեստավորներին հարկային արտոնութիւն տալու միջոցները:

2. Իրականացնել այն միջոցները, վորոնք նպաստելու յեն տնայնագործական և արհեստագործական արտադրանքների ասպրանքայնացման բարձրացմանը. մասնավորապես նպաստել այդ արտադրանքների արտահանութեանը: Պետք ե նպաստել նաեւ թե Միութեան պետարդյունաբերութեան կողմից, և թե ներմուծման կարգով տնայնագործներին տնայնագործական արդատութեան գործիքներ ու միջոցներ հայթայթելու գործին:

3. Վարել գների այնպիսի քաղաքականութիւն, վոր

նպաստի տնայնագործական և արհեստագործական արտադրանքների եժանացմանը, սակայն չփնտրի տնայնագործի և արհեստագործի նորմալ դատումին:

4. Իրականացնել արհեստագործական կոոպերացիայի հիմնական կապիտալների ընդարձակումն ու կայունացումը և սեփական միջոցների կուտակելը:

5. Խրախուսել, վոր տնայնագործներն իրենց միավորումներին աշխատավորական վարկ տալու գործը զարգացնեն:

6. Անտառագործական կոոպերացիայի նկատմամբ հավասարեցնել նրա իրավունքների հետ՝ անտառամաս ստանալու խնդրում և վերաքննել ծառահարկի (попечной платы) և փայտեղեն ապրանքների տարիֆը:

VІ. Անհրաժեշտ է արհեստագործական կոոպերացիան սերտորեն կապել պետարդյունաբերության հետ: Արդյունաբերության և պետական առևտրի մարմինները տնայնագործների հետ գործ ունենալուց պետք է յեղակետ ընդունեն այն հանգամանքը, վոր անհրաժեշտ ենպաստել տնայնագործական արհեստների զարգացմանը և տնայնագործի հետ քայքայող գործարքներ չանել: Մասնավորապես անհրաժեշտ է սխտեմատիկ կերպով իրականացնել հետևյալը.

1. Միջոցներ ձեռք առնել, վոր պետարդյունաբերությանն ու պետմարմիններին անհրաժեշտ շինվածքների պատվերները տրվեն արհեստագործական կոոպերացիային.

2 վոր պետարդյունաբերությունն իր արտադրանքի լրացուցիչ մշակման և վերջնական պատրաստման համար ոգտագործի արհեստագործական կոոպերացիան.

3. վոր պետարդյունաբերության պլանների մեջ մտցվեն տնայնագործական արդյունաբերության և արհեստագործության հայթայթումների ծրագիրը.

4. վոր անգործության մատնված արդյունաբերական

ձեռնարկները կապալով տալուց առաջնություն տրվի տնայնագործական կազմակերպություններին:

Հատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել տնայնագործական արդյունաբերության և արհեստագործությանց վրա ազգային հանրապետությունների մեջ և Միության ծայրամասերում:

ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ԿՈՈՊԵՐԱՑԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Անցած տարին հաստատեց, վոր սպառողական կոոպերացիայի կամավոր անդամության սկզբունքի անցնելն ուղիղ քայլ էր և այդ սկզբունքի անցնելը նպաստեց այն բանին, վոր կոոպերացիան լուրջ և դրական արդյունքների հասավ:

Ներկայումս առաջին հերթին անհրաժեշտ է ուշադրություն դարձնել կոոպերացիայի վորակի լավացման, գոյություն ունեցող կոոպերատիվ ցանցի ամրացման, նրա աշխատանքի խորացման, կոոպերացված բնակչությունն ավելի ակտիվ կերպով սպառողական ընկերությունների աշխատանքին մասնակից անելու և սպառողական կոոպերացիայի հետագա տնտեսական և ֆինանսական առողջացման վրա:

2. Սպառողական կոոպերացիան այսուհետև ել ապրանքը բնակչությանը հասցնող հաստատությունների շղթայի հիմնական գլխավոր ողակը համարելով, պետական արդյունաբերությունը պետք է ապրանքներն առաջին հերթին սպառողական կոոպերացիայի միջոցով վաճառի, մասնավոր կապիտալն ոգտագործելով այն չափով, ինչ չափով վոր կոոպերացիան անկարող է ամբողջ ապրանքաշրջանառությունը միայն իր վրա վերցնել:

Կոոպերացիային անհրաժեշտ է ապահովել վարկի և վճարման ավելի նպաստավոր պայմաններ, քան մասնավոր կապիտալին:

3. Կոոպերատիվ առևտրի ապրանքների ընտրությունն անհրաժեշտ է լիովին համաձայնեցնել բնակչության լայն մասսաների պահանջներին հետ: Այս պատճառով պետական արդյունաբերությունը մոտակա ժամանակների ընթացքում պետք է վերացնի պարտադիր տեսակների (աստորիտիմենտ) սիստեմը և մինչև այդ սիստեմի լիակատար վերացումը, սպառողական կոոպերացիայի ևս ապրանքների ընտրության խնդրում առաջնահերթության իրավունք տա, ինչպես այդ արվում է պետական առևտրի նկատմամբ:

Կոոպերատիվների անդամների պահանջներին լավագույն կերպով բավարարելու և կոոպերատիվ գործունեությունն աշխուժացնելու նպատակով անհրաժեշտ է կոոպերատիվի ապրանքների տեսակներ վորոշելու գործին անմիջական մասնակցության կանչել կոոպերացված բնակչությանը:

4. Սպառողական կոոպերատիվի հիմնական խնդիրը — կոոպերատիվ շրջանառության հետագա զարգացումը — կարող է իրականացվել միայն այն դեպքում, յերբ կոոպերատիվ առևտուրը կատարվի անփաստաբերության (безысходность) և կոոպերացիայի ստացած վարկերի հանգցնելը լիովին ապահովելու հիմունքներով:

5. Դրա հետ միասին կոոպերացիան պետք է ապրանքները վաճառի այնպիսի գներով, վորոնք կարող են նւաաստել շուկայի միջին գների իջեցմանը և պետք է պայքարի հանուն այն բանի, վոր հնարավորության սահմաններում առավելագույն չափերով նվազեցվի մեծածախսի և մանրածախսի գների միջև յեղած տարբերությունը:

6. Շուկայի գներն իջեցնելուն զուգընթաց կոոպերատիվ առևտրի անփաստաբերության իրականացման կարելի յե հասնել ամենից առաջ վերադիր ծախսերը կրճատելու միջոցով, վորոնք տակավին մեծ են և հետագա կրճատման կարոտ:

Կոոպերացիայի բոլոր մարմիններն անմիջապես պետք է մշակեն և զործադրեն այնպիսի գործնական միջոցներ, վորոնց նպատակը պետք է լինի մեծագույն չափերով և ամենաարագ կարգով կրճատել վերադիր ծախսերը: Մասնավորապես սպառողական կոոպերացիայի ստորին ցանցի վարչություն վարձատրովի անդամների թիվը պետք է նւվաղագույնի հասցնել և այն բոլոր դեպքերում, յերբ այդ բանը հնարավոր կլինի, բավարարվել մի վարձատրովի աշխատողով:

7. Սպառողական կոոպերացիայի ընտրովի մարմինները պետք է ըստ ամենայնի հաշվետու և պատասխանատու լինեն իրենց ընտրողների առաջ: Վորպեսզի աշխատանքն այնպիսի հիմունքներով կատարվի, վոր ապահովվի ընտրովի մարմինների լիակատար պատասխանատվությունն այդ աշխատանքի համար — ինչպես և բնակչության վրաստահությունը նվաճելու համար — ընտրովի մարմինները պետք է պահպանեն իրենց լիազորություններն այնքան ժամանակ, վորքան վոր սահմանված է կանոնադրությամբ:

8. Սպառողական կոոպերացիայի ամբողջ սիստեմի մեջ անհրաժեշտ է կիրառել գլխավորապես իր անդամի կարիքները բավարարելու սկզբունքը: Այս պատճառով, իր անդամների պահանջները կարելույն չափ լրիվ բավարարելու, ինչպես և նրանց իրական նյութական արտոնուրթյուններ տալու նպատակով, այդ անդամների պահանջների հաշվառումը սպառողական կոոպերացիայի հիմնական խնդիրներից մեկը պետք է լինի:

9. Կուսակցության դիրեկտիվների համաձայն, ամրապնդելով սպառողական կոոպերացիայի ստորին ցանցը և ցույց տալով նրան ամեն տեսակի ոգնություն, միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ է պայքարել կոոպերատիվ միություններն արհամարելու կողմն ուղղված փաստակարթերման դեմ և ձգտել ուժեղացնելու նրանց կազմակերպ-

չական—հրահանգչական և վերստուգման ֆունկցիաները:

10. Սպառողական կոոպերացիան մինչև այժմ շրջանառության արագացման տեսակետից նշանակալից առաջադիմություն է արել: Այս ամենն անհրաժեշտ է այն շրջաններում, վորտեղ շրջանառության արագացման խնդիրը գոհացուցիչ չափով է իրականացված. պետք է աշխատել պահպանել կոոպերատիվ շրջանառության այդ արագությունը և խթանել այդ տեսակետից յետ մնացածներին:

11. Սպառողներին անսխտեմ կերպով վարկավորելու միասակար հետևանքների դեմ պայքարելիս անհրաժեշտ է ձեռք առնել ամենայնեղանդուն միջոցներ, վորովհետև այդ վարկավորումը մեկ կողմից քայքայում է կոոպերացիայի հիմքերը և մյուս կողմից բաժնետերերին ծայր աստիճան ծանր դրություն մեջ դնում: Մասնավորապես անհրաժեշտ է վերջ տալ կոոպերացիայի, խորհուրդների և այլ մարմինների պատասխանատու աշխատողների (ընտրովի և վարձովի) կողմից վարկերն ի չարը գործ դնելու յերևույթին: Սակայն թույլատրելի չէ համարվում ընդհանրապես կոոպերացիայի անդամներին վարկավորելն ինչպես քաղաքում այնպես էլ գյուղում, մասնավոր չեթե դա արվում է մասնավոր առևտրականների ապրանքավարկի դեմ պայքարելու նպատակով, քանի վոր մասնավոր առևտրականի այդ վարկավորումն ամենուրեք ստրկացման բնույթ է կրում՝ բանվորների և գյուղացիների համար: Շարունակելով բանվորների և գյուղացիների անհատական վարկավորման պրակտիկան կամավոր սկզբունքներով, պետք է աշխատել կարգավորել վարկը, այսինքն ապահովել նրա վճարումը և սահմանափակել վարկը՝ տեսակների ընտրության, վարկի չափի և վճարման ժամկետների տեսակետներին:

12. Սպառողական բնույթի ապրանքների ներմուծ-

ման գործին ավելի լայն չափերով մասնակցելու հնարավորություն տալ սպառողական կոոպերացիային:

13. Կոոպերացիայի ֆինանսական դրություն ամրապնդման համար նախ և առաջ անհրաժեշտ է, վոր բնակչությունն իր միջոցներով ավելի մեծ չափերով մասնակցի կոոպերացիային, անհրաժեշտ է դեպի կոոպերացիան գրավել բաժնետիրական և միանվագ մուծանքները, ինչպես և կուտակել կոոպերատիվ կապիտալները:

14. Սակայն, ընդունելով, վոր ընդարձակվող ապրանքաշրջանառությունը պահանջում է ավելի արագ կարգով ավելացնել կոոպերացիայի առևտրական կապիտալը և վոր միայն սեփական միջոցներով մոտ ժամանակներում նա անկարող կլինի բանին հասնել,— անհրաժեշտ է ավելացնել ստորին կոոպերացիայի հիմնական և շրջանառու կապիտալներն՝ այդ նպատակով պետական բյուջեից յերկարատև ժամանակով փոխառություն տալով: Դրա հետ միասին անհրաժեշտ է, վոր վարկային և առևտրական կազմակերպություններն ևս, կոոպերացիայի շրջանառության և սեփական միջոցների չափը նկատի առնելով, ավելացնեն կոոպերացիային տրվող վարկը:

15. Վարկերի վճարման ժամկետներն ու պայմանները պետք է համաձայնեցվեն ապրանքների շրջանառության ժամանակամիջոցների և այն շրջանի պայմանների հետ, վորտեղ գտնվում է վարկավորելիք կազմակերպությունը:

Կոոպերացիայի վարկավորման պարտադիր պայման պետք է լինի՝ վարկային կարգապահության անշեղ գործադրումը, վարկավորվող կազմակերպությունների և նրանց ղեկավարների լիակատար պատասխանատվությունը վարկերի նպատակահարմար ոգտագործման համար, իրենց պարտավորությունների ժամանակին կատարելը. բացի այդ, պետք է նկատի առնել վարկառու կազմակերպությունների վարկունակությունը:

3. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀՍՐԿԻ ՄԱՍԻՆ

1. Մեկ կողմից պետական արդյունաբերության բոլոր ճյուղերի վերականգնումն ու ամրապնդումը և դրա հետ կապված այդ արդյունաբերության արտադրության ավելացումն ու ապրանքների գների իջեցնելը և մյուս կողմից գյուղատնտեսության վերականգնումն ու ամրապնդումը, վորին հետևում է նրա ապրանքայնացման ու ժեղանալն ու գյուղացիության գնողունակության աճելը՝ ծավալեցին ու ամրացրին յերկրի տնտեսական շրջանառությունը: Սա առաջին հերթին և ամենից վառ կերպով անդրադարձավ պետական բյուջեյի կառուցման և չափի մեջ: Պետական յեկամտի ընդհանուր գումարը տարեցտարի անշեղորեն աճում է. տարի-տարու վրա անշեղորեն աճում են հարկային և վոչ-հարկային գանձումները. մինչդեռ եմիսիան, վոր ընթացիկ յեռամյակի առաջին տարում բոլոր բյուջետային գանձումների մոտ մի յերրորդականն եր կազմում, այս տարվա բյուջեյում այլևս տեղ չունի: Վոչ մի կածկածի յենթակա չե ժողովրդական տնտեսության հետագա աճումը և դրա հիման վրա — պետական բյուջեյի հետագա ամրացումն ու աճումը:

2. Դրամական ռեֆորմը կիրառելու և հաստատուն վայրուտա մտցնելու հետեվանքն այն յեղավ, վոր վերացավ եմիսիոն հարկը և բնակչության համար թեթեվացավ հարկային պարտավորություններ կատարելը:

Պետության ֆինանսական կարելիությունների աճումը հնարավորություն է տալիս այժմ և յեթ դնելու այն հարցը, վոր անհրաժեշտ է ավելի թեթեվացնել հարկերի ծանրությունը՝ պետական հարկ վճարողների վորոշ կատեգորիաների համար:

Յերկրի ընդհանուր շահերը, նրա պաշտպանության, կուլտուրական պահանջների և տնտեսական կարիքների

բավարարման համար արվող պետական ծախսերի անխուսափելի աճումը, պահանջում են մեծագույն զգուշավորություն մոտենալ այդ հարցին. սակայն պետական ֆինանսների դրությունը նկատի առնելով, կուսակցությունն այնուամենայնիվ գյուղացիության շահերի տեսակետից անհրաժեշտ և հնարավոր է համարում իր ուշադրությունն առաջին հերթին դարձնել միասնական գյուղատնտեսական հարկի վրա: Ինտենսիֆիկացիայի, ինչպես և անասնաբուծության ու տեխնիքական մշակութների զարգացման ուղին բռնած գյուղատնտեսության ասպարեզում կուտակման պրոցեսը հեշտացնելու նպատակով, ժամանակակից գյուղատնտեսության պայմաններին ու խնդիրներին համապատասխանող ինվենտարով, մեքենաներով, գործիքներով, բեղմնավորիչներով (плетенной материал), կուլտուրական սերմերով և այլ պարագաներով ապահովելու խնդրում գյուղացիության գործը թեթևացնելու նպատակով — կուսակցությունը հնարավոր է գտնում դալիք բյուջետային տարուց սկսած՝ նշանակելի չափերով իջեցնել միասնական գյուղատնտեսական հարկի ընդհանուր գումարը, հարկի ընդհանուր կոնտինգենտը մինչև 280 միլիոն ռուբլու հասցնելով, և ուղիղ է համարում ՍԽՀՄ ժողկոմխորհի և Միության Կենտգործկոմի վերջին նստաշրջանի այս առթիվ արած վորոշումները:

Կուսակցությունն ուղիղ է համարում նաև Միության Կենտգործկոմի վորոշումն այն մասին, վոր անհրաժեշտ է միասնական գյուղատնտեսական հարկի ստացումներից (поступления) 100 միլիոն ռուբլի հատկացնել վոլոստային բյուջեներին, վերջիններս ամրացնելու և վոլոստի բազաքական ու տնտեսական զարգացմանը նպաստելու համար:

3. Միասնական գյուղատնտեսական հարկի կիրառման փորձն ընթացիկ բյուջետային տարում ցույց տվեց,

վոր անհրաժեշտ է որենքի մեջ անմիջապես մտցնել այնպիսի բարեփոխություններ, վոր դրանցով վերանա՝ հարկի ծանրությունը վճարողներին միջև անճիշտ բաշխելու հնարավորությունը և հարկի չափը լիակատար կերպով համապատասխանի տնտեսությունների կարողությունն ու գյուղատնտեսության պայմաններին և առանձնահատկություններին, պայմանով.—

Վոր տուրքադրման պրոգրեսիան՝ լիովին ապահովելով չքավորների և միջակների շահերը, գյուղացիական տնտեսության հետագա զարգացման հնարավորություններ ստեղծի.

Վոր անասուններին վարելահողի հաշվարկելը չկասեցնի անասնապահության զարգացումը.

Վոր տուրքադրման նորմերի սահմանման ժամանակնուս յեղանակը հնարավորություն տան գյուղացուն վաղորոք հաշվելու իր վճարելիք հարկի գումարը, և վերացվի ցածր բերք տվող շրջանների հարկի չգանձված մասը միջին և բարձր չափի բերք ունեցող շրջանների բերքի հաշվին ծածկելու յերևույթը.

Վոր մեկ անգամ սահմանված ժամկետները և այդ ժամկետներին մոծելիք հարկի տոկոսները չփոխվեն և այդպիսով չխախտվի տնտեսության պլանաչափությունն ու գյուղացին այնպիսի դրություն մեջ չընկնի, վոր իր աշխատանքի արտադրանքն ստիպված լինի անակնկալ, անժամանակ, շտապ և փաստակար ռեալիզացիայի յենթարկել.

Վոր որենքի հիման վրա տրվող արտոնությունները գործադրվեն հարկը հավաքելուց առաջ և վոչ թե նրանից հետո:

Այս պատճառով, կուսակցությունն ուղիղ է համարում նաև Միության կենտրոնականի բոլոր այն վորոշումները, վորոնց նպատակն է նշված բարենորոգումները մտցնել գործող որենքի մեջ:

4. Միասնական գյուղատնտեսական հարկի կիրառման պրակտիկան հայտնաբերեց որենքի և կառավարական բարձրագույն հաստատությունների կարգադրությունների խախտման մի շարք դեպքեր, վոր թույլ են տվել տեղական գործադիր մարմինները: Կուսակցությունը պետական իշխանության առաջ հաստատուն կերպով դնում է մի խնդիր—պաշտպանել հարկատուի շահերը և պահպանել նրա տնտեսության ամբողջությունը: Գտնելով, վոր քրեական կոդեքսի 79 և 80 հոդվածներով, հարկը հավաքելու անվիճելի կարգով և ժամանակն անցրած հարկ վճարողների վրա չափավոր *пеня* նշանակելով լիովին ապահովվում են պետական ձարանի շահերը և հարկի ժամանակին վճարելը,—կուսակցությունը ժամանակն է համարում վոր, կառավարությունը հատուկ կարգադրությամբ վերացնի հարկի հավաքման ժամանակ անճշտապահ վճարողների վրա հարկի հաշվարկի շահերը, նրանց ձեռքալավան դիմելը և ուտուգանք նշանակելը, նրանց ձեռքալավան դիմելը և ուտուգանքի մեջ ճշտվի ու ուղղակի չնշված վարչական ներգործման (*взыскание*) այլ միջոցների գործադրելը: Բացի այդ, կուսակցությունն անհրաժեշտ է համարում վերաքննել տան առորյա գործածության առարկաների, գյուղատնտեսական գործիքների ու ինվենտարի, բնակելի և տանը կից շենգործիքների (*служебные строения*) ցուցակը, վորոնց չի կարելի վճարել անճշտապահ հարկ վճարողից գանձելիք հարկը ծածկելու համար: Վերաքննության նպատակը պետք է լինի լիովին ապահովել տնտեսության ամբողջությունն ու անկորուստ պահպանումը:

5. Կուսակցությունը ձգտում է տնտեսության կարողությունն ու վճարունակությունը վորոշող բոլոր տրվյալները հաշվի առնելու միջոցով ապահովել այն, վոր տուրքադրման ծանրությունը համապատասխանի յուրաքանչյուր տնտեսության յեկամտի ու կարողության չափին, ցանկանում է այնպես անել, վոր հարկի ծանրու-

թյունը արդարացի կերպով բաշխվի գյուղացիության տարբեր խավերի միջև՝ համաձայն նրանց բարեկեցության աստիճանի և գյուղացիական տնտեսության առանձնահատկությունների՝ ըստ շրջանների, գյուղատնտեսության ընդարձակման և կատարելագործման նպատակով, ձգտում է խրախուսել և ապահովել առողջ կուտակման պրոցեսը գյուղացիական տնտեսության ներսում. այս պատճառով կառավարությունը պետք է նպատակ դնի արժատակահարկի բարելավել ուղղակի տուրքագրման սխեմայի գյուղում: Կոնֆերենցիան կուսակցության Կենտկոմի ուշադրությունն է հրավիրում այն բանի վրա, վոր անհրաժեշտ է մշակել և հերթական կուսակցական համագումարի քննությունը ներկայացնել գյուղատնտեսական հարկի նոր որոշումների հիմնական կետերը, — մի որոշում, վոր փորձի հիման վրա պետք է հաշվի առնի գյուղացիական տնտեսության բազմաբարդությունն ու բազմապիստությունը Միությունը, ապահովի գյուղատնտեսության անարգել դարգացումը և հնարավորություն տա պաշտպանելու գյուղում այն խավերի շահերը, վորոնք (խավերը) խորհրդային իշխանություն հենարանն են:

4. ՄԵՏԱՂԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

1. Մետաղարդյունաբերության 1924 — 25 թ. ծրագիրն անհրաժեշտ է ընդարձակել նախնականի համեմատությամբ 26 տոկոսով, այսինքն արտադրությունը հասցնել 349,773,000 նախապատերազմյան ուրվում, այդ թվում վանշանների ճշգրտելը համապատասխան մարմինների վրա դնելով:

2. Տրանսպորտի վերականգնումը պահանջում է առաջիկա ութերեք տարում նշանակելի չափերով ընդարձակել տրանսպորտին մետաղ հայթայթելու գործը:

Վորպեսզի այս ավելացրած հայթայթումն այս իսկ

կիսամյակում արգելքների չհանդիպի, անհրաժեշտ է ձեռք առնել տրանսպորտի համար աշխատող գործարանների հարմարեցման բոլոր նախապատրաստական միջոցները: Այս նպատակով անհրաժեշտ է արագացնել տրանսպորտին մետաղ հայթայթելու գալիք տարվա պլանի հաստատումը:

3. Անհրաժեշտ է ձեռք առնել և ծավալել մի շարք միջոցներ, զարգացնելու և ոժանդակելու համար տնայնագործական արդյունաբերությունն ընդհանրապես, մետաղարդյունաբերությունը մասնավորապես, — նրանց հում և կիսամշակ նյութեր ու զազգյահներ հայթայթելու, նրանց արտադրանքն ու շինվածքները սպառելու, նրանց համար պահեստներ, վարկ ստեղծելու, նրանց կոոպերացումը խրախուսելու և գործարանների հետ նրանց փոխհարաբերությունները կանոնավորելու խնդրում: ՍԽՀՄ Ժողովրդ. Տնտ. Գեր. Խորհուրդն այս աշխատանքը ղեկավարելու համար, իր կազմում պետք է ունենա մի ուժեղ ու հեղինակավոր մարմին և գործի, իր գործունեությունը լիովին համաձայնեցնելով արհեստագործական կոոպերացիայի գործունեության հետ:

4. 1924 — 25 տարին, յերբ այդպես նշանակելի կերպով է ընդարձակվել արտադրությունը, պետք է վերացնի մի շարք տրեսանների վնասաբերությունը, և այդ բանը, միայն ԺՏԳԽ, ալ և կուսակցական ու արհեստակցական մարմիններին:

5. Շինվածքների վորակի լավացմանը զուգընթաց ընդհարժեքն իջեցնելը արդյունաբերության համար հիմնական խնդիրն է հանդիսանում նաև հետագայի համար: Խնդրին այս տեսակետից մոտենալով և վոր պետք է զնահատել ինչպես մետաղարդյունաբերության գլխավոր վարչության (Главметалл) ու տրեսանների ղեկավարների, այնպես էլ գործարանների գործունեությունը:

6. Աշխատանքի արտադրականության բարձրացման և

աշխատավարձի ասպարիզում անհրաժեշտ է ձեռք առնել բոլոր միջոցներն, ոգտագործելով թե հատկացված միջոցները և թե բանվորների մեջ նկատվող յեռանդի բարձրացման կամպանիայի հաջողութունն՝ արդյունագործության կազմակերպության բարելավման, տեխնիքական կատարելագործումներ մտցնելու, մաշված սարքավորումը նորով փոխելու, արդյունագործության և մանավանդ ուժանգակ աշխատանքի ու փոխադրության մեքենացման, սպեցիալիզացիայի անշեղ ծավալման միջոցով և այլն, և այլն, և սխտեմատիկ կերպով ու անշեղորեն մինչև նորմալ չափը բարձրացնելով աշխատավարձը հետամնաց ճյուղերում ու շրջաններում, առաջին հերթին այդ բանի հիմք ծառայեցնելով արտադրականության բարձրացումն:

7. Տեխնիքական պերսոնալի նկատմամբ, առաջնահերթ խնդիր համարել հետևյալ հարցերի լուծումը. մինչ — արտասահմանյանի աստիճանի բարձրացնել կվալիֆիկացիան, ավելացնել կադրերը, ուսուցման գործը կապել ԺՏԳՍ և արդունաբերության հետ, բարելավել ու կարգավորել աշխատանքի պայմանները և արդյունաբերական կառավարության ու ղեկավարման ընդհանուր սխտեմի զրույթյունը:

8. Բանվորական բնակարանների շինարարության ասպարիզում անհրաժեշտ է ուշադրությամբ հետևել նախագծված ծրագրի լիակատար իրագործմանը, վոր պետք է կատարվի տրեստների ու գործարանների վարչությանց պատասխանատվությամբ, սակայն պայմանով, վոր հատկացված գումարներն անտնտեսաբար կերպով չծախսվեն և տան առավելագույն արդյունքներ: Անհրաժեշտ է ուշադրությու ղարձնել, ինչպես տնտեսական, այնպես ել կուսակցական ու արհեստակցական գծով, այն բանի վրա, վոր շինարարարության ասպարիզում մինչև որս ծայրահեղ անտնտեսարարություն և անկանոնություն է տիրում:

9. Առաջնահերթ խնդիր համարել մետաղի շինվածքների վրա մանրածախսի ժամանակ անշափ բարձր վերադիրներ նշանակելու դեմ պայքարելը ու լավացնել գյուղին մետաղ հասցնող ապարատները, ստեղծելով հատուկ պահեստներ, կրճատելով մետաղե շինվածքների ճանապարհը գործարանից մինչև սպառողը և շինվածքները հարմարեցնելով գյուղացիական շուկայի պահանջներին: Այս խնդրի լուծումը պետք է դնել ԺՏԳՍ, ներքառնող կոմատի և կոոպերացիայի վրա:

10. Մետաղարդյունաբերություն պերսպեկտիվայի պլանի ստեղծման ասպարիզում անհրաժեշտ է ղեռ ևս այստարի մշակել և ուրվագծորեն (ориентировочно) հաստատել նոր մետաղագործարաններ Կոռուցելու և կառուցման գործը կազմակերպելու ու գործարանների գտնվելու շրջանն ընտրելու յեռամյա պլան: Մետաղարդյունաբերական նոր գործարանների կառուցումն անհրաժեշտ է առաջնահերթ խնդիր համարել:

5. ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՈՐԻՆԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ընդունելով, վոր պրոլետարական պետության ամրացման և կուսակցության աշխյան քաղակականության հետևանքով գյուղացիական լայն մասսաների դեպի այդ պետությունն ունեցած վստահության հետագա աճման շահերը պահանջում են առավելագույն չափերով ամրացնել հեղափոխական որինապահությունը, մանավանդ իշխանության ստորին մարմիններում, կոնֆերենցիան վորոշում է.

ա) Այս խնդիրը հերկա մոմենտում Խորհրդային իշխանության առաջ կանգնած հիմնական խնդիրներից մեկը համարելով, հավանություն հայանել այս խնդիրը դնելու նկատմամբ կվճ հանգես բերած նախաձեռնությունը:

բ) Հանձնարարել կենտկոմին և կվճ, վոր Լենինի

սույն թվի ապրելի 23-ին հրապարակած նամակում արտահայտած ցուցումները և ընկ. Սոյլցի զեկուցման հիման վրա՝ մշակեն հեղափոխական ուղին ապահովության ամրացման համար անհրաժեշտ բոլոր կազմակերպչական ձեռնարկումները, դրանց գործադրումը խորհրդային կարգով կատարելով:

6. Թե ԻՆՑ խնդիրներ են ԿԱՆԳՆՈՒՄ ԿՈՍԻՆՏԵՐՆԻ ՅԵՎ ՌԿԿ (Բ) ՍՈՍԶ՝ ԿՈՍԻՆՏԵՐՆԻ ԳՈՐԾԿՈՍԻ ԸՆԴԱՅՆՎԱԾ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ՇԵՏԵՎԱՆՔՈՎ

Հայկանություն հայտնել ՌԿԿ (Բ) Կենտկոմի թեզիսներին, վորոնք վերաբերվում են Կոմինտերնի Գործկոմի ընդլայնված պլենումի վորոշումների հետևանքով Կոմինտերնի և ՌԿԿ (Բ) առաջ կանգնած խնդիրներին: Անվատերնի և ՌԿԿ (Բ) առաջ կանգնած խնդիրներին Գործկոմի ընդլայնված քաղաքական միանալ Կոմինտերնի Գործկոմի ընդլայնված պլենումի վորոշումներին և հավանություն հայտնել այդ պլենումի ՌԿԿ (Բ) պատվիրակության վարքագծին:

ՌԿԿ (Բ) XIV-րդ ԿՈՆՖԵՐԵՆՑԻԱՅԻ ԹԵԶԻՍՆԵՐԸ՝ ԿՈՍԻՆՏԵՐՆԻ ԳՈՐԾԿՈՍԻ ԸՆԴԱՅՆՎԱԾ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ՍՈՒԹԻՎ.

1. Կոմինտերնի Գործկոմի ընդլայնված պլենումը թե մասնակցողների կազմի և թե իր քննած հարցերի կարեւորության տեսակետից կոնգրեսի նշանակութուն ունի: Կոմինտերնի Գործկոմի վերջին ընդլայնված պլենումում քննված և ընդունված ամենազխրավոր դոկումենտները սրանք են.

ա) Թեզիսներ բուլեզիկացման մասին, վորոնք լենինիզմի տեսակետով կոնկրետացնում են V-րդ կոնգրեսի առաջ քաշած տվյալ պայմաններում և մի շարք յերկրներ վերաբերվող՝ բուլեզիկացման ընդհանուր լոգիկանը:

բ) Թեզիսներ գյուղացիության մասին, վորոնք տեսա-

կանորեն և քաղաքականապես զարգացնում են Կոմինտերնի տեսակետն այն մասին, թե ինչ դեր ունի գյուղացիությունը ներկա շրջանում.— իսկ առանց այդ տեսակետների պրակտիկ գործադրման՝ չկա իսկական բուլեզիկացում.

գ) Բանաձևեր այն մասին, թե ինչ դրություն է տիրում Կոմինտերնի առանձին կարևորագույն հատվածներում (Ամերիկա, Իտալիա, Չեխո-Սլովակիա և այլն), մանավանդ Չեխո-Սլովակյան կուսակցության լիկվիդատորական թեքման մասին և այլն.

դ) Այն բանաձևը, վորով պարսպանք է հայտնվում Բրանզերի, Ռադեկի և Տալգեյսերի խմբակին, վորպես Կոմինտերնի ներսում կազմված աշակողմյան խմբակի:

2) Այն կարևորագույն թեմաները, վորոնք շոշափվել են վորպես Կոմինտերնի Գործկոմի ընդլայնված պլենումի աշխատանքների հետ կապված թեմաներ—սրանք են:

ա) Կապիտալիզմի կայունացումը, վոր վորոշ սահմաններում ընդունված է Կոմինտերնի Գործկոմի ընդլայնված պլենումի կողմից.

բ) Միջազգային հեղափոխության գաղաղումն ինչպես է ազդելու ՍեշՄ հեռագա բախտի վրա:

Ահավասիկ այսպես է դրված հարցն ամբողջ միջազգային կապիտալիստական և սոցիալ-դեմոկրատական մամուլում: Այսպես է դրվելու նա նաև մեր սեփական կուսակցության ու յերկրի լայն շրջաններում.

3) «Հեղափոխությունը կարող է բաղկանալ և հավանորեն կը բաղկանա բազմապես պատերազմներից, հարձակման մի քանի շրջաններից, վորոնք կընդգրկեն բուրժուական կարգերի հակահեղափոխական գալաթումներով (Լենին, «Պ. Բ. Աքսելոդի բրոշյուրի մասին»):

Համաշխարհային հեղափոխության զարգացման ընթացքը ներկայումս ամբողջապես հաստատում է այս թեզիսը, վոր դրել է ընկ. Լենինը դեռևս 1915 թվին:

4. Պետք է տարբերել իրարից՝ ա). հեղափոխական սխտուացիան առհասարակ, բ). առհասարակ — հեղափոխական սխտուացիան և գ). ուղղակի հեղափոխությանը՝ «Մարքսիստի համար անկասկածելի չի, վոր հեղափոխությունն անկարելի կլինի առանց հեղափոխական սխտուացիայի, սակայն ամեն մի հեղափոխական սխտուացիա հեղափոխության չի հասցնում»։ Այսպես եր ասում ընկ. Լենինը՝ դեռևս 1915 թվին («II. բդ ինտերնացիոնալի սնանկությունը»)։

Հետևյալ որինակները պարզում են խնդիրը։

Գերմանիայում հեղափոխական սխտուացիան սկսեց ստեղծվել մոտավորապես 1914 — 1915 թ.։ 1917 — 1918 թ. ստեղծվեց առհասարակ հեղափոխական սխտուացիան 1918 թվի վերջերին անմիջական հեղափոխական սխտուացիան փոխվեց հեղափոխության. սակայն այդ հեղափոխությունը վոչ թե հաղթական պրոլետարական, այլ բուրժուական հեղափոխության ձև ընդունեց։ 1920-ից մինչև 1923 թվը անմիջական հեղափոխական սխտուացիան տեղի տվեց պարզապես հեղափոխական սխտուացիային. 1920 թ. Գերմանիայում ստեղծվում է անմիջական հեղափոխական սխտուացիա, սակայն դա հեղափոխության չի փոխվում։ 1925 թ. Գերմանիայում անմիջական հեղափոխական սխտուացիա չկար, բայց ընդհանուր հեղափոխական սխտուացիան մնում է։

Ռուսաստանում հեղափոխական սխտուացիան ստեղծվեց 1901 — 1902 թ. թ. միանգամայն վորոշ կերպով։ 1904 — 1905 թ. թ. արդեն անմիջական հեղափոխական սխտուացիա կար, վորը 1905 թվի վերջերին ուղղակի հեղափոխության փոխվեց (վորը, սակայն, չհաղթանակեց)։ 1906 — 1907 թ. բոլշևիզմը շարունակում էր սխտուացիան անմիջական հեղափոխական համարել։ Բայց որինակ 1908-ից մինչև 1916 թվը բոլշևիզմը գտնում էր, վոր Ռուսաստանում անմիջական հեղափոխական սխտուացիա այլևս

չկա, բայց ընդհանուր հեղափոխական սխտուացիան, վորն առհասարակ իրեն հղի չէ յեկտորդ հեղափոխությամբ, կա։ 1908-ից մինչև 1911 թվը թվում էր, թե ինքնակալությունը կայունանում է։ Ստոլիպինյան հողային քաղաքականությունը բոլշևիկները բնորոշում էին վորպես «յեվս մի քայլ, վոր արվում է ցարիզմը բուրժուական միապետության վերածելու համար»։ Բայց, չնայած դրան, ընդհանուր հեղափոխական սխտուացիան մնում էր։ Յեվ բոլշևիկներն իրենց վոչ զործելակերպն յերկրորդ հեղափոխությունը կանխատեսելու վրա էին հիմնում։ 1916 թվից սկսեց ըստեղծվել անմիջական հեղափոխական սխտուացիա, վորը 1917 թվին հեղափոխության փոխվեց։

Մեծ Բրիտանիայում ըստ յերեվոյթին միայն այժմ է, վոր սկսում է ընդհանուր հեղափոխական սխտուացիա ըստեղծվել (ընդամին առանձնապես կարևոր դեր է խաղում այն հարցը, թե ինչ դրություն է տիրում զաղութներում) բայց միանգամայն պարզ է, վոր այս յերկիրը դեռևս հեռու չէ անմիջական հեղափոխական սխտուացիայից։ Յեվ այլն, և այլն։

Իր «Պրոլետարական հեղափոխություն և ռենեզատ Կ. Կառլսկի» գրքույքում ընկ. Լենինը դեռևս 1918 թվին «բռնեց» Կառլսկու «սխալը», վոր դեռևս 1909 թվին («Путь к Власти») և նույնիսկ 1902 թվին («Սոցիալական հեղափոխություն») ընդունում էր, վոր Յեվրոպայում սբյեկտիվ հեղափոխական սխտուացիա չէ տիրում։ «Պատերազմից շատ առաջ բոլոր մարքսիստները, բոլոր սոցիալիստները համակարծիք էին այն բանում, վոր յեվրոպական պատերազմը հեղափոխական սխտուացիա չէ ստեղծելու։ Յերբ Կառլսկին դեռևս ռենեզատ չէր, նա պարզ ու վորոշ կերպով խոստովանում էր այդ — և՛ 1902 թվին («Սոցիալական հեղափոխություն»), և 1909 թ. («Путь к Власти»)։... Հետևապես Յեվրոպայում հեղափոխական սխտուացիան

տուեացիայի սպասելը վոչ թե բոլշիկներին հափշտակության արդյունք եր, այլ բոլոր մարքսիստների ընդհանուր հափշտակությունն: Այսպես է գրել ընկ. Լենինը:

Այս տեսակետից ընդհանուր հեղափոխական սխալագիտության համաշխարհային մասշտաբով կանախ ներկայումս, այն ել շատ ավելի վորոշակի արտահայտված. ա) տնտեսական ներհակությունները, վորոնք 1914—1918 թվերին առաջին իմպերիալիստական պատերազմին հասցրին, չեն լուծված և չեն կարող լուծվել այլ կերպ, քան համաշխարհային պրոլետարական հեղափոխությամբ. բ) բուրժուական Ֆեվրոպան հղի յե նոր իմպերիալիստական պատերազմներով. գ) բացի այդ զարթնել է Արևելքը, և այժմ մենք վորոշ չափով իրավունք ունենք խոսելու որբեկտիվ հեղափոխական սխալագիտայի մասին վոչ թե միայն Ֆեվրոպայում, այլ և Ասիայում. դ) առաջին հաղթական պրոլետարական հեղափոխությունն ամրացել է մի տերիտորիայում, վոր վողջ յերկրագնդի մեկ վեցերորդական մասն է կազմում. ՍխՀՄ գոյությունն իսկ շարունակում է հեղափոխականացնել վողջ աշխարհը:

Կոմիտեներն Գործկոմի ընդարձակված պլենումն իր վորոշումներով ասեց միայն այն, վոր անմիջական—հեղափոխական սխալագիտ ավյալ մոմենտում չկա Ֆեվրոպայում (Գերմանիա): Իսկ առհասարակ հեղափոխական սխալագիտն անպայման մնում է:

5. Միանգամայն ճիշտ լինելու համար, մենք պետք է խոսենք վոչ բե մի կայունացման այլ յեկու կայունացման մասին: Բուրժուական Ֆեվրոպայի կապիտալիզմի մասնակի կայունացմանը զուգընթաց, աեղի յե ունենում պետական արդյունաբերության անկասկածելի աճում և ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական տարրերի ուժեղացում ՍխՀՄ: Ֆեթե կա իտալիստական տնտեսության կայունացման կողքին չլինել տնտեսության աճումը:

ՍխՀՄ կամ յեթե այդ տնտեսության աճումն ունենար խիստ դանդաղ ընթացք, կամ, վերջապես, յեթե ՍխՀՄ տնտեսության ընդհանուր բարձրացման հետ միասին բավարար չափով չաճելին տնտեսության սոցիալիստական տարրերն,—այն ժամանակ մենք կանգնած կլինեյինք այն իրական վտանգի փռաջ, վոր ներկայումս ստեղծված ժամանակավոր հավասարակշռությունը կհաստատվեր հոգուտ համաշխարային բուրժուազիայի:

Բայց այդպիսի բան չկա: Կան բոլոր հիմքերը հուսալու, վոր յեթե պահպանվի միջազգային պրոլետարիատի կողմից ցույց տրվող այն ոգնությունը, վորն արդեն ապացուցված է Տ. Նամյա վորձով,— ՍխՀՄ սեփական ուժեղությունը կկարողանա արուհետև ևս հաջողությամբ բարձրացնել իր տնտեսությունը, շարունակելով համաշխարհային հեղափոխության աճման ամենալուրջ ֆակտորի դեր կատարել և շարունակելով ոգնել այլ յերկրների բանվորներին՝ իրենց պրոլետարական հեղափոխությունը նախապատրաստելու գործում:

Ընկ. Լենինը սովորեցրել է մեզ անել «առավելագույնն» այն ամենի, վոր հնարավոր է իրականացնել մի յերկրում, հեղափոխությունը բոլոր յեկրներում զարգացնելու, բոլոր յերկրներում հեղափոխության դրդելու և նրանց ոժանդակելու համար:

Ներկա պայմաններում այդ խնդիրը Ռկկ համար նշանակում է—ուրիշ յերկրներում հեղափոխական շարժումներին ուղղակի ոժանդակելուց սկսած մինչև մեր յերկրում գյուղացիությանն հժան չիթ տալը: Այսինքն աշխատել ՍխՀՄ սոցիալիստական տնտեսություն ստեղծելու համար և միևնույն ժամանակ ամեն կերպ ոգնել պրոլետարական հեղափոխության գորախմբերին բոլոր յերկրներում:

6. «Տնտեսական և քաղաքական անհամաչափություններում:

նից», վորը «կապիտալիզմի անժխտելի որենքն է», ընկ-
 լենինն իրավացիորեն հանում էր յերկու յեզրակացու-
 թյուն ա) հնարավոր է «սոցիալիզմի հաղթանակն սկզբում
 փոքրաթիվ, կամ նույնիսկ մի առանձին կապիտալիստական
 յերկրում» և բ) հնարավոր է, վոր այդ փոքրաթիվ կամ
 նույնիսկ մեկ յերկրը, պարտավորապես ամենագարգա-
 ցած կապիտալիզմի յերկիր չլինեն (Տես. մանավանդ Լե-
 նինի զրածը Սուխանովի մասին):

Ռուսական հեղափոխության վորձն ապացուցեց, վոր
 այդպիսի առաջին հաղթանակը մի յերկրում վոչ թե միայն
 հնարավոր է, այլև մի շարք բարենպաստ պայմաններ
 լինելու դեպքում հաղթական պրոլետարական հեղափոխու-
 թյան այդ առաջին յերկիրը կարող է (յեթե միջազգային
 պրոլետարիատը վորոշ չափով ոժանդակի) դիմանալ և յեր-
 կար ժամանակով ամրանալ իր դիրքերում, նույնիսկ այն
 դեպքում, յեթե այդ ոժանդակությունն ուղղակի պրոլե-
 տարական հեղափոխության չփոխվի այլ յերկրներում:

Բայց լենինիզմը միևնույն ժամանակ ուսուցանում է,
 վոր սոցիալիզմի վերջնական հաղթանակը, վորպես բուր-
 ժուական հարաբերութ ունեերի վերականգնումից ապա-
 հով մնալու լիակատար յերաշխիք, հնարավոր է միայն մի-
 ջազգային մասշտաբով (կամ մի քանի վճռական դեր խա-
 ղացող յերկրներում):

«Ռուսական պրոլետարիատը չի կարող միայն իր ու-
 ժերով հաղթական ավարտան հասցնել սոցիալիստական հե-
 ղափոխություն: Բայց նա կարող է ուսական հեղափո-
 խությանն այնպիսի թափ հաղորդել, վորն այդ հե-
 ղափոխության համար կատեղծի յավագույն պայմաններ,
 վորը վորոշ տեսակետով կսկսի այդ հեղափոխությունը:
 Նա կարող է թեթևացնել գոյություն ունեցող պայման-
 ները, վորպեսզի իր գլխավոր, ամենահուսալի աշխատակի-
 ցը—վեպոպական և ամերիկյան սոցիալիստական պրոլե-
 տարիատը—վճռական ճակատամարտեր սկսի»: (Լենին,
 1917 թ. «Նամակ շվեյցարական բանվորներին»):

«Յեթե համաշխարհային պատմական տեսակետով մո-
 տենանք հարցին, կոեանենք, վոր վոչ մի կասկածի յեն-
 թակա չէ այն հանգամանքը, վոր մեր հեղափոխության
 վերջնական հաղթանակը, յեթե նա (մեր հեղափոխություն-
 նը) միայնակ մնա, յեթե հեղափոխական շարժումներ չլի-
 նեն այլ յերկրներում, —անհուսալի կլինի»: (Լենին, հատ.
 XV, էջ 129, 1918 թ.):

«Յերբ յերեք տարի սրանից առաջ մենք Ռուսաստա-
 նի պրոլետարական հեղափոխության հաղթության պայ-
 մանների ու խնդիրների հարցն ելինք դնում, մենք միշտ
 ասում ելինք, վոր այդ հաղթությունն ամուր չի կարող
 լինել, յեթե նրան չոժանդակի պրոլետարական հեղափո-
 խությունն Արևմուտքում, վոր մեր հեղափոխության ճիշտ
 գնահատումը հնարավոր է միայն միջազգային տեսակե-
 տից: Վորպեսզի այնպես անենք, վոր հաստատուն
 կերպով հաղթենք, մենք պետք է աշխատենք պրոլետա-
 րական հեղափոխության հաղթանակի հասնել բոլոր, կամ
 գոնե մի քանի գլխավոր կապիտալիստական յերկրներում»:
 (Լենին, հատ. XVIII, մ II-րդ, էջ 189, 1920 թ.):

Լենինիզմի այս հիմնական թեզիսն ամբողջապես ճիշտ
 է նաև այժմ:

7. Իսկ ինչ վերաբերվում է միջազգային սոցիալիս-
 տական հեղափոխության զարգացման ժամկետներին, պետք
 է ասել, վոր այս ասպարիզում կոնկրետ պատմական փ-
 ճառություն չունենալով, Ռկկ չեր կարող—մանավանդ
 մեր հեղափոխության սկզբին—սխալ հաշիվներ չանել:

Կար ժամանակ (1918 թ.), յերբ մենք բոլորս սպա-
 սում ելինք, թե պրոլետարական հեղափոխության հաղ-
 թանակ է տեղի ունենալու Գերմանիայում և մի քանի այլ
 յերկրներում՝ մի քանի ամիսների կամ եռուսուկ շաբաթների
 ընթացքում: Գերմանական հեղափոխությունը շատ ավելի
 ուշ յեկավ—և բանից դուրս յեկավ, վոր այդ դեռ ևս պրո-

լետարական հեղափոխութիւնը չէ, այլ այնպիսի հեղափոխութիւն, վորը միայն վերացրեց Վիլհելմ II-ըղին, բայց վոչ բուրժուազիայի իշխանութիւնը: Սակայն պարզվեց, վոր նույնիսկ այդպիսի հեղափոխութիւնը Գերմանիայում, մի շարք այլ յերկրների հեղափոխական ցնցումների հետ միասին, բավական եր, վորպեսզի պրոլետարական հեղափոխութիւնը Ռուսաստանում կարողանա ժամանակ շահել ու ամրանալ իր դիրքերում:

Պարզվեց, վոր

ա) Համաշխարհային հեղափոխութեան զարգացումը սպասածից շատ ավելի դանդաղ ընթացավ:

բ) Բայց միևնույն ժամանակ պարզվեց և այն, վոր առաջին հաղթանակած պրոլետարական հեղափոխութիւնը (ՍՍՀՄ) կարող ե միայնակ դիմանալ (յեթե վորոշ չափով վայել ե այլ յերկրների բանվորների ոժանդակութիւնը) շատ ավելի յերկարատե ժամանակ, քան այդ թվում եր հեղափոխութեան սկզբին:

Ց. «Հաղթանակել համաշխարհային մասշտաբով լիովին ու վերջնականապէս միայն Ռուսաստանում չի կարելի, այդ կարելի կը լինի միայն այն ժամանակ, յերբ գոնե բոլոր առաջագետ յերկրներում, կամ գեթ մի քանի խոշոր առաջագետ յերկրներում պրոլետարիատը կհաղթանակի: (Վ. Ի. Լենին, հատոր XVI, էջ 61, 1919 թ.):

«Մենք վոչ թե միայն պետութեան մեջ ենք ապրում, այլև պետութիւնների համակարգութեան մեջ, և խորհրդային հանրապետութիւնն իր գոյութիւնը պահպանել իմպերիալիստական պետութիւնների կողքին յերկար ժամանակով՝ չի կարող: Վերջի վերջո կամ մեկը, կամ մյուսը կհաղթի»: (Վ. Ի. Լենին, հատ XVI, էջ 102, 1919):

Լենինի դմի այս հիմնական թեզիսներն ամբողջապէս ճիշտ են մնում նաև այժմ: Երկրորդն այն ե.

Թե ինչ պետք ե հասկանալ, «յերկար ժամանակով»

կամ «վերջի վերջո» բառերի տակ: Սկզբում թվում եր, թե «վերջի վերջո» այդ կը լուծվի մեկ-յերկու տարվա, կամ նույն իսկ մի քանի ամիսների ընթացքում: Սակայն անցքերի ընթացքը ցույց տվեց, վոր այդպէս ելինք մտածում մենք միայն «սկիզբների սկզբում» (ընկ. Լենինի արտահայտութիւնն): 1921 թվին ընկ. Լենինն գրում եր. «Բավական ե 10—20 տարվա ուղիղ հարաբերութիւններ գյուղացիութեան հետ—և ապահովված կը լինի հաղթանակը համաշխարհային մասշտաբով (նույն իսկ այն դեպքում, յեթե ձգձգվեն պրոլետարական հեղափոխութիւնները, վորոնք աճում են), հակառակ դեպքում 20—40 տարվա սպիտակ գվարդիական տերրորի տանջանք ե ըստպատում մեզ»:

Վ. Ի. Լենինի այս կարևորագույն ծրագրային հայտարարութիւններն վոչ մի բոլոր չպետք ե մոռացվեն այնպէս, ինչպէս և նրա հայտարարութիւնն Արևելքի դերի մասին (1923 թ.):

«Այսպիսով ներկա մոմենտում մենք կանգնած ենք այսպիսի հարցի առաջ. «մեր մանր ու մանրագույն գյուղացիական արտադրութեամբ, մեր քայքայվածութեամբ մեզ կհաջողվի՞ արդյոք դիմանալ, մինչև վոր Արևմտյան Յեվրոպայի կապիտալիստական յերկրներն ավարտման հասցնեն իրենց զարգացումը՝ դեպի սոցիալիզմը տանող ճանապարհով... Մեզ... Քաղաքակրթութիւնն ե պակասում, վորպեսզի անմիջապէս սոցիալիզմի անցնենք, թեև անհրաժեշտ քաղաքական նախադրյալներն կան»:

1917 թվից հետո անցած տարիները և 1917-ից մինչև 1925 թվի բոլոր պերիպետիաները վորոշ տեսակետով կարելի յե «սկզբների սկիզբ» համարել: Ներկայումս համաշխարհային մասշտաբով ստեղծված դրութիւնը կարելի յե բնորոշել ընկ. Լենինի խոսքերով՝ «դրութեան յերկարատե ձգձգում, վորը վերջնականապէս վճռված չէ վոչ հոգուտ մեկ և վոչ ել ոգուտ մյուս կողմի», այժմ դրան

ավելացնելով այն, վոր ակնհայտ թեքում կա դեպի սոցիալիստական հեղափոխության հաղթանակը:

9. Ընդհանրապես սոցիալիզմի հաղթանակն (վոչ վերջնական հաղթանակի իմաստով) անպայման հնարավոր է մի յերկրում: Բանավիճելով ընկ. Տրոցկու հետ համաշխարհային Միացյալ Նահանգների հարցի շուրջն, ընկ. Լենինը դեռևս 1915 թ. գրում էր. «Համաշխարհային Միացյալ Նահանգների լոգունգը, վորպես ինքնուրույն լոգունգ, դժվար թե ուղիղ լիներ, նախ այն պատճառով, վոր նա նույնանում է սոցիալիզմին. յերկրորդ, այն պատճառով, վոր նա կարող էր ծնեցնել սխալ դատողություն այն մասին, թե սոցիալիզմն անկարող է հաղթանակել մի յերկրում, ինչպես և այդպիսի յերկրի վերաբերմունքի մասին՝ դեպի մնացած յերկիրները»:

«Տնտեսական և քաղաքական զարգացման անհամաչափությունը կապիտալիզմի բացարձակ որենքն է: Սրանից հետևում է, վոր հնարավոր է սոցիալիզմի հաղթանակը նախ սակավաթիվ, կամ նույնիսկ մի առանձին կապիտալիստական յերկրում: Այդ յերկրի հաղթանակած պրոլետարիատը, եքսպրոպրիացիայի յենթարկելով կապիտալիստներին և իր յերկրում սոցիալիստական արդյունագործություն ստեղծելով, մնացած կապիտալիստական աշխարհի դեմ կկանգնի, իր կողմը գրավելով այլ յերկրների ճնշված դասակարգերին, այդ յերկրներում ապստամբություններ բարձրացնելով կապիտալիստների դեմ, անհրաժեշտության դեպքում նույնիսկ զինված ուժով յելնելով շահագործող դասակարգերի և նրանց պետությունների դեմ»: («Հոսանքի դեմ»):

Մյուս կողմից, յերկու ուղղակի հակադիր հասարակական սխառնների գոյությունը կապիտալիստական ողակման, տնտեսական ճնշման այլ ձևերի, զինված միջամտության (ինտերվենցիա), հնի վերականգնման (ռեստա-

վրացիա) մշտական սպառնալիք է ստեղծում: Հետևապես սոցիալիզմի վերջնական հաղթության միակ ապահովությունը, այսինքն հնի վերականգնումից ապահով լինելու միջոցը, հաղթական սոցիալիստական հեղափոխությունն է մի շարք յերկրներում:

Այստեղից ամենևին չի բխում, վոր անկարելի չէ լիակատար սոցիալիստական հասարակություն կառուցել այնպիսի հետամնաց յերկրում, վորպիսին Ռուսաստանն է, առանց տեխնիկա-տնտեսական տեսակետից ավելի զարգացած յերկրների «պետական ոգնություն» (Տրոցկի): Պերմանենտ հեղափոխության տրոցկիական թեորիալի բաղկացուցիչ մասն է այն պնդումը, թե սոցիալիստական տնտեսության իսկական բարձրացումը Ռուսաստանում հնարավոր կը դառնա միայն Յեվրոպայի կարևորագույն յերկրներում պրոլետարիատի հաղթանակից հետո» (Տրոցկի, 1922 թ.). մի պնդում, վոր ՍիՆՄ պրոլետարիատին ներկա չըջանում ֆատալիստական կրավորականության է դատապարտում: Նման «թեորիաների» դեմ ընկեր Լենինը գրում էր. «Անսահմանորեն շարուն է նրանց այն փատարկումը, վոր նրանք անգիր են արել Արևմտյան Յեվրոպայի սոցիալ-դեմոկրատիայի զարգացման ժամանակ և վորի միտքն այն է, թե մենք դեռևս սոցիալիզմի համար հասունացած չենք, վոր մենք չունենք, ինչպես նրանց շարքերին պատկանող զանազան «գիտնական» պարոններ են արտահայտվում, որ յեկտիվ նախադրյալներ սոցիալիզմի համար»: («Դիտողություններ Սուխանովի մասին»):

Անհրաժեշտ է հիշել ընկ. Լենինի ծրագրային բնույթ կրող հայտարարությունը, վոր նա արել է կոոպերացիայի մասին գրած իր վերջին հոդվածում, վորը ներկա պայմանների համար հատուկ նշանակություն ունի և վորի մեջ ասված է. «Յեվ իրոք. «Յեվ արտադրության բոլոր խոշոր միջոցները պետություն ձեռքում են, յերբ պե-

տության իշխանութիւնը պրոլետարիատի ձեռքին ե, յերբ այդ պրոլետարիատի և բազմամիլիոն մանր ու մանրագույն գյուղացիները միջև դաշինք ե կնքված, յերբ այդ պրոլետարիատի ղեկավարութիւնը գյուղացիութեան նկատմամբ ապահովված ե և այլն— միթե սա այն ամենը չե, ինչ վոր հարկավոր ե վորպեսզի կոոպերացիայից.— մի-միայն կոոպերացիայից,— վորը մենք առաջ արհամարում եյինք, չարչիական ձեռնարկում համարելով այն, և վորը վորոշ չափով իրավունք ունենք արհամարելու նաև այժմ, նեպի ժամանակ,— միթե դա այն ամենը չե, վոր անհրաժեշտ ե լիակատար սոցիալիստական հասարակութիւն ստեղծելու համար: Դա դեռ սոցիալիստական հասարակութիւն չե, սակայն սակայն բոլորն ե, վոր անհրաժեշտ ե և բավական՝ սոցիալիստական հասարակութիւն ստեղծելու համար: Յես պատրաստ եմ ասել, վոր ծանրութեան կենտրոնը մեզ համար անցնում ե կուլտուրական աշխարհին,— յեթե չլինեյին միջազգային հարաբերութիւնները, չլինեք մեր պարտականութիւնը՝ պայքարելու հանուն մեր բռնած դիրքի միջազգային մասշտաբով»:

Սրանց հետևում ե, վոր բանվորական դիկտատուրայի յերկիրը, վորը հիմնական բազան ե միջազգային հեղափոխութեան, պետք ե նայի իր վրա վորպես այդ հեղափոխութեան ամենագորեղ լծակի ու ոժանդակիչի վրա, մյուս կողմից այդ յերկրում տիրող պրոլետարիատի կուսակցութիւնը պետք ե թափի իր բոլոր ջանքերը, վորպեսզի կառուցի սոցիալիզմը, համոզված լինելով, վոր այդ շինարարութիւնը կարող ե լինել և անշուշտ կլինի հաղթանական, յեթե հաջողի պաշտպանել յերկիրը հին վերականգնման (ռեստավրացիայի) ամեն տեսակի փորձերից: Այլ խոսքերով ասած՝ ինչպես գյուղացիութեան վերաբերմամբ յերկրի ներսում, այնպես ել միջազգային հարաբերութիւնների խնդրում ուղիղ քաղաքականութիւն վարելով, Ռեկ պետք ե հաղթահարի համաշխարհային հեղափոխութեան թափի դանդաղումից բխող բոլոր դժվարութիւնները:

10. Արդեն 1920 թվին ընկ. Լենինը խոսում եր այն մասին, վոր «այժմ մենք հարկադրված ենք խոսելու վոչ թե միայն մի հանգստյան շրջանի (передышка) մասին, այլ ավելի յերկարատե ժամանակվա համար նոր շինարարութիւն անելու լուրջ շտնսերի մասին»: Բայց ավելի ուշ, 1921 և 1923 թթ., ընկ. Լենինը շարունակում ե մեր դրութիւնը «հանգստյան շրջան» համարել:

Այս հանգիստը յերբեք չպետք ե համարել թուլցիկ, «կարճժամանակյա» (բիվուկային): «Սնշ Միութեան պրոլետարիատը Ռեկ ղեկավարութեամբ պետք ե համարձակ ու վճռական կերպով կառուցի սոցիալիզմն այժմ իսկ, հիշելով, վոր մեր հեղափոխութիւնը ինքը մի մասն ե համաշխարհային հեղափոխութեան, և վոր մեր հաջողութիւնը սոցիալիստական տնտեսութիւն ստեղծելու գործում ինքնին արդեն մի խոշորագույն ֆակտորն ե համաշխարային պրոլետարական հեղափոխութեան աճման»:

11. Անցած ութ տարիների ընթացքում (1917—1925 թթ.) Կոմինտերնի կուտակած պատմական փորձը ցույց ե տալիս, վոր վոչ թե միայն համաշխարհային հեղափոխութեան աճման թափի ու ժամկետների, այլ և նրա մարտուի հարցը փոքր ինչ այլ կերպ ե լուծվում, քան թվում եր հեղափոխութեան սկզբին: Ստեղծված համաշխարհային շայտաններում ավելի կամ պակաս չափով հավանական ե դառնում՝ վոր հեղափոխութեան զարգացումն ամենամերձավոր ժամանակներում կարող ե անցնել և՛ Անգլիայով, և՛ հեռավոր Արևելքով, և՛ Բալկաններով և Յեվրոպայի Հարավ Արևելքով:

Հեղափոխութեան ալիքն այժմ իջած ե Գերմանիայում (1923 թ. համեմատութեամբ), բայց հեղափոխական սիտուացիան աճում ե այնպիսի յերկրում, վորպիսին Անգլիան ե:

Ազգային ազատագրական շարժումներն աճում և ծա-վալվում են:

Այս բոլորն ունին հսկայական համաշխարհային նշանակություն:

12 Անգլիայում նշմարվող կարեւորագույն հեղափոխական պրոցեսներն առանձնապես մեծ կարեւորություն են հաղորդում ՍԽՀՄ և անգլիական արհմիությունների մերձեցման փորձերին: Մեր արհմիությունների պատվիրակությունը Լոնդոնի վերջին խորհրդակցություն ժամանակ միանգամայն ուղիղ վարվեց, յերբ համաձայնություն գտաւ նպատակով յուր զիջումներ արեց անգլիական տրեյդունիոններին: Սակայն միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ այն հանգամանքը, վոր Ամստերդամյան ինտերնացիոնալի մեջ մտնող տարրերի հետ կնքած վորսե համաձայնություն փոքր իշատե հաստատուն կարող է լինել միայն այն դեպքում, յեթե գոյություն ունի մասսաների համապատասխան ճշումը: Արհմիությունների միջազգային միասնականությունը նրկատմամբ Կոմիտեների բռնած դիժը լիովին արդարացված է: Այդ գծով տարվող աշխատանքը պետք է ընդարձակել և զարգացնել:

Միևնույն ժամանակ ուսական արհմիությունները լիովին գիտակցում են, վոր Պրոֆինտերնը անպայման պետք է պահպանել և ուժեղացնել, վորպես համաշխարհային արհշարժման հեղափոխական տարրերի կազմակերպություն, մինչև վոր միջազգային մասշտաբով կապահովվի արհշարժման միասնականությունը:

13. Կոմիտեների քաղաքականության հարցի շուրջը մեր և տրոցկիզմի միջև ծագած գործնական տարաձայնությունն ամենեին այն չեր, թե միջազգային հեղափոխության թափը դանդաղում է թե վոչ: Կոմիտեների III-րդ Համաշխարհային կոնգրեսից սկսած և Կոմիտեների գործկոմը, և՛ Ռ. Կ. Կ. Կենտկոմն արդեն պարզ կերպով տեսնում էին, վոր դանդաղումը փաստ է: Տրոցկիզմի հետ վիճում էինք և վիճում ենք այն հարցի մասին, թե

ինչ գործելակերպ պետք է ունենա Կոմունիստական ինվսգրնացիոնալը համաշխարհային հեղափոխությունայն պանդաղած զարգացման շրջանում:

Ընկ. Տրոցկու կողմից անգլո-ամերիկյան մերձեցմանը տված չափազանցում և սխալ գնահատությունը նրան (ընկ. Տրոցկուն) ընդհուպ մոտեցնում էր իմպերիալիզմի լենինյան թեորիայի (ուլտրա-իմպերիալիզմի հարց) արմատական վերաբնություն անհրաժեշտությունը: Յեվ միևնույն ժամանակ ընկ. ընկ. Տրոցկին ու Ռադեկը և նրանց ամենամոտիկ համախոհներն ամբողջապես պաշտպանում էին Բրանդերի իմբալի գործելակերպը 1923 թվին — մի խմբակ, վորը փորձում էր միասնական ճակատի տակտիկան մեկնաբանել վորպես սոցիալ-դեմոկրատների հետ կոալիցիա կազմելու տակտիկա: Ահավասիկ այն իսկական տարաձայնությունը, վոր գոյություն ունի Կոմիտեների Գործկոմի լենինյան գծի և տրոցկիզմի միջև:

14. Վորոշ վերապահումներով ու սահմանափակումներով կարելի է վորոշ զուգահեռական դիժ անցկացնել այն խնդիրների միջև, վոր կանգնած են Կոմիտեների առաջ այժմ և այն խնդիրների միջև, վոր կանգնած էին ուս բոյլչեիկների առաջ յերկու հեղափոխությունների, որինակ 1905 և 1917 թ. թ. միջև ընկած ժամանակա միջոցում:

Այստեղից է ծագում դեպի բոյլչեիկացում գիժը, որին (բոյլչեիկացմանը) զուգակցում է լիկվիդատորական տրամադրությունների (Չեխո-Սլովակիայի Կոմկուսի աջ թեը), ինչպես և ծայրահեղ ձախ թեըների դեմ մղվող պայքարը:

15. Կոմիտեներին սպասում է առանձնապես ծանր, բարդ և պատասխանատու աշխատանքի մի շրջան:

Ռեկ խնդիրն այն է լինելու, վոր այս շրջանում ամենաուժեղ ոգնությունը ցույց տա Կոմունիստական

Ինտերնացիոնալին, «այժմ մեռելաթաղ անելու» (похороное) տրամադրությունների դեմ կռվելով նույն յեռանդով և ուժգնությամբ, վորպիսի յեռանդով և ուժգնությամբ իր ժամանակ բոլորելիցն էր կռվում լիկվիդատորության դեմ:

16. Ստեղծված միջազգային դրության հետևանքով մեր կուսակցությանը տվյալ շրջանում կարող է սպառնալ յերկու վտանգ. ա) թեքում դեպի կրավորակա-նությունը, վորը (թեքում) բղխում է տեղ-տեղ նկատ-վող կապիտալիզմի կայունացման և միջազգային հեղափոխության դանդաղած թափի ընդհարձակիչ մեկնաբանու-թյունից, բացակայումը գոհացուցիչ չափերի հասնող մրդումի դեպի ՍԽՀՄ սոցիալիստական հասարակության կառուցելու յեռանդագին և սխտեմատիկ աշխատանքը, չընայած միջազգային հեղափոխության դանդաղացած թափին և

բ) թեքում դեպի ազգային սահմանափակություն, մոռացումը միջազգային պրոլետարական հեղափոխական-ների պարտականությունների անգիտակցական արհամար-հանք դեպի այն խնդիրը, վոր ՍԽՀՄ բախտը մեծ չափով կախված է թեկուզ և դանդաղ զարգացող միջազգային պրոլետարական հեղափոխությունից, չըմբռնելն այն բանի, վոր վոչ թե միայն միջազգային շարժումն է աշխարհի առաջին պրոլետարական կետության զորության գոյու-թյուն ունենալուն, ամբանալուն և ուժեղանալուն կարոտ, այլև ՍԽՀՄ հաստատված պրոլետարիատի գիկտատուրան է միջազգային պրոլետարիատի ոգնությանը կարոտ:

Ռկկ պետք է տեսնի թե մեկ և թե մյուս վտանգը և վճռականապես պայքարի այդ յերկու հնարավոր թե-քումների դեմ:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0179718

ԳԻՆՆ Ե 25 ԿՈՊ.

13-58